

A Polgár

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGÁRSÁG LAPJA

Előfizetési ára: egy évre 180.000 K. Egyes szám ára: 4000 K.
Jugoszláviában 5 dinár, Ausztriában 5000 osztrák korona
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

FŐMUNKATÁRS:
VÁZSONYI VILMOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST VIII. FŐHERCEG SÁNDOR UCCA 19
TELEFON: JÓZSEF 12-76

„Mert én téged Kaderabek”

Irtta: VÁZSONYI VILMOS

Dívtos kórsággá vált a polgári ügynevezett liberális lapokban a blokk robbantása és a polgári ellenzéki pártok leszólása. — Dívtos kórságnak nevezem, mert a hecnek semmi értelme nincs, célját senkinek látja és az egész szabadelvű hólabda zsurozás körülbelül olyan szellemi magasztalon mozog, mint mikor értelmetlenségeket — mert fülbemászók — az egyik tovább ad a másiknak: „Mert én téged Kaderabek!”

Nagy és kisebb kaliberű publicista urak állandó dala, hogy a polgári ellenzék nem elég szorgalmas és a szociáldemokraták azért elégedetlenek a blokkal, mert a polgári pártok szónokai nem vesznek részt a vitákban:

„Mert én téged Kaderabek!”

Ez az értelmetlen hajszá még arra is jó, hogy az ember elfelejtse, hogy a kisebb és nagyobb publicista urak önmaguk mennyiben felelnek meg ellenzéki kötelességeiknek, azok, akik minden elől minisztert két részre osztanak, mintba tordai hasadékok volna és a hasadékokba belenézve kéjjel felfedezik, hogy a nagy férfiu, mint politikus keveset ér ugyan, de mint ember, hazafi, a kötelességek hőrozsza, kultúrnyosság és családapa, — az egébebe nyúlik.

Beszélni, beszélni, minél többet beszélni! A nagy- és kisképu publicisták szerint ez a politikai működés főmértéke. Nos hát az indennitási vitában teljesült hő vágyuk: a polgári ellenzék részéről többen beszéltek, mint a szocialista részről. A nagy kritikusok pedig megjutalmazták a polgári ellenzékét: megnyomórtva, a sárga földig lerövidítve és értelmetlenséggé összelapítva közölték a polgári ellenzék szónokainak beszédeit. Térésükre miatt nem kerülhetett erre a sor, mert a riffkabilok frontján nagyon érdekes események történtek és *Loucheur* aggodalmait sem lehet 8 hasábon alul megismertetni a magyar közönséggel. Másfelől az olvasók megörlönnének a dühtől, ha nem közölnék velük *Weisz Mór* és *Kovács Balamér* életrajzát, akik a sorsjegy-húzáson győztesek lettek.

A magyar politikusok már eddig is súlyos harcot folytattak a gyilkosokkal és a sikkasztókkal, plynan értelemben, hogy a valamely gyilkosság történt, ezek a kaderabek-publicisták szépen szerényen belevonultak a lap valamelyik zúgába és ott leültek a számolyra, míg a lap hasábjain végigömlött a jó meleg, párolgó vér.

Hol van az a *Kossuth*, aki ezeknél a kaderabek-lapoknál versenyezni tudna *Lédererné*-vel? És ha *Petőfi* feltámadna, volna-e ez olyan szenzáció, mint egy újabb momentum *Kodalka* úr tragikus esetében? De még a sikkasztókkal sem bírjuk a versenyt, mi apró emberek, pláne ha azok valaha színésznőknékné udvaroltak. Itt azután nincsen térszűke. Jól megfürödni az iszapban és jól megfürödni azt a szegény teremest, akinek véletlenül egy olyan ember udvarolt, aki rossz fát tett a tűzre!

A polgári ellenzék leszólása mellett párhuzamosan fut a szociáldemokrata pártnak való udvarlás. Ne értsen engem senki felre, nagyon sajnálatsosnak tartanám, ha a reakció mai világkorszakában szabadelvű vagy demokrácia lap gyengíteni akarná a szociáldemokrata pártot. De az mégis csak egészen furcsa fajta a polgári politikának, ha valaki a polgári ellenzék szakadatlanul becsmérlő, népszerűségi és tekintélyteli akarja járni és az ellenzéki harcok minden érdemét a szocialisták számlájára akarja írni. Az ilyen magatartás enyhén megítélés szerint értelmetlen és csak a kaderabek gondolatnőlkültségét, a bornírt szöveg melódijának fülbemászó voltát hozhatja fel méltóságul. De súlyosan is megítélhető, mert van történelmi előzménye az 1918 októberét megelőző napokból. Akkor volt egy olyan szek-tája Magyarországnak, amely polgári radikális pártnak nevezte magát, azért, mert radikálisan gyűlölt és leköpött mindent, amit polgári és a polgári radikáliszmus abban látta kimerítve, hogy szélsőségekben túllépte a szocialista pártot és annak balszárnyát üszítse a polgári társadalom ellen. Az eredmény ismeretes. A forradalom alatt a viszonyok odaféledtek, hogy a polgári radikális párt kénytelen volt a játszmat feladni és kimondotta, hogy nem vesz részt a választásokban, hanem visszavál a szocialista párt javára. Az okos és mérsékelt szocialisták abban az időben maguk is mélyen fájlalták, hogy a polgári társadalom szervezetten demokrátiás polgárságban támasztékot és ellensúlyt találtak volna. Amde a Jászi iránzat a forradalom sikerét lefoglalta magának, de tehetségtelen dilettantizmussal mi okosat sem tudott kezdeni az ölébe hullott örökséggel. Így szakadt ránk a proletárdiktatúra. És a Huszadik Század, a kártekonk smokkságok e melegágya Jászi Oszkár aláírásával cikket közölt, amely üdvözölte a felkelő napot: a proletárdiktatúrát, mert — szerinte a wilsonizmus bukása után már csak egy átmeneti proletárcezarizmus segíthet.

A polgári radikális párt már csak rossz emlék, de szellemének maradványai még itt-ott kísértének és az a békanyálászó rosszindulat, az a céltalan agyarkodás és tehetetlen nyílt és sorok között való köpködés, mely a polgári ellenzéki politikusok munkáját kíséri és nehezíteni akarja: még ennek az iránynak a mara-

déka. A rosszindulatú smokkok úgy látszik, még nem haltak ki. Az ideológiai és ismusok álitellektüelljei, akiknek nincs egy épkezlési józan gondolatuk és eszméjük, amely az övék volna, befurakodva egyik vagy másik sajtóorgánumba, tovább folytatják romboló munkájukat a polgári demokrácia ellen.

Ez a munka annál könnyebben végezhető, mert teljesen egyezik a reakció és a kormány rosszindulatával. Nagyon tanulságos volt, hogy míg írtak a kormányhoz közelálló lapok a *Kéthly-Szilágyi* incidens alkalmával, amikor annak híre járt, hogy a blokk fel-fog bomlani, 24 óráig *Szilágyi* dicsegett, mert megtámadta a szocialistákat, 24 óra elmúltával a szocialistákat csalogatták, hogy a világot ne maradjanak benn a blokkban és ne adják oda a maguk erejét a polgári ellenzéki pártoknak. A kormány lapjai szinte hárfámi kezdetek a szociáldemokrata párt ablakai alatt, holott 24 órával azelőtt még tapsolták *Szilágyi*, aki oly túlzott jelentőséget tulajdonított *Kéthly Anna* beszédének.

Az első blokk történetéből tudjuk, hogy a kormány elsősorban a demokratikus ellenzéki polgári pártokat üldözi. Ez természetes. A szociáldemokrata párttal szemben mindig előranghatja a régi jó bevált szövegeket, mindig falra festheti a bolsevizmus rémét és amely nap kedve tartja, megmentheti a hazát. Az is nagyon kellemes a kormánynak, ha a polgári ellenzék és a szociáldemokraták egymást marcan-golják és egymást gyengíteni igyekeznek.

Amde, ha mindez világos, a józan és beájtó demokratikus politikus gondolkodhat-e egy pillanatra is azon, hogy mi a teendője? A reakció hatalmasabb ma Magyarországon, mint valaha. Lehetetlen, hogy a reakció ellen másképp vívjuk meg a harcot, mint egyesült erővel, a demokratikus polgároknak és szocialista munkásoknak együtt kell haladniuk már azért is, hogy a polgári társadalom értékelje a szocialista igazságokat, a szocialisták pedig bajtársi érzéssel legyenek a demokratikus polgári társadalommal szemben. Nem értjük tehát azokat, akik a blokk felrobbantásán dolgoznak. Nem értjük azokat, akik kéjjel ki akarják szélesíteni egy parlamenti incidens következtében előállt ellentéteket, holott minden becsületes ellenzéki politikusnak az a kötelessége, hogy közreműködjen az ellentétek elsimításán. Blokk: ez csak egy szó; a lényeg, hogy megértő, testvért együttműködés nélkül a harc — képtelenség...

Csöd és öngyilkosság

Irta: FÁBIÁN BÉLA

Négy állandó rovat a lapokban: fizetésképtelenség, kétségbeesés, csőd, öngyilkosság.

Két testvér kinyitott az ablakon, mert elérték őket a gazdasági nyomorúság vérszája, az idegek felmondták a szolgálatot. Az idegek nem bírtak tovább verődni a gazdasági élet napi kezeivel. A sok-sok hírből az élettel való leszámolás keserves krónikáinak, semmi új remény olyan megdöbbent hatással nem volt, mint annak a szerencsétlen embernek története, ki bemutogott az irodájába, megmutatta a maga gazdasági mérlegét és aztán egy revolvergolyóval tett pontot a mérleg után.

Miért?
Mi vízi az emberekre arra a lejtőre, amelyről nincs menekvés? Maguk-e a hibák, vagy inkább a gazdasági csökkenés az oka? Azok az idegek, amelyek a gazdasági élet szörnyűségeit tapasztalják, azok a megsemmisülés örvényébe? Mi okozza a szörnyű munkanélküliséget? Emberek, kikben dagad a munkanélküliség, kik szeretnének odafülni a munkaszatell mellé, fiatal energiákkal szeretnék felhasználni a létező teremtéseket, a napi kenyér megszerzésére, miért nem találhat elhelyezkedést? Miért maradnak ott az élet versenyében olyanok is, akiket erők és energiák az élet nagyobb kérdéseinek megoldására is alkalmassá tennet?

Itt a kérdés, sőt a kérdés hiába a kereskedő a máskor olyan biztos karácsonyi vevőként. Miért nem képes eladni az iparos, miért nincs megrendelés? Miért áll standja mellett elkeseredetten a vevő árú, miért romlik meg az élelmiszerkereskedő kis áruja?

Ezer kérdés és mindenre csak egy a felelet: konceptió hiánya.

A fontos az állami élet ügyeinek intézésére hivatott tényleg, a pénzügyi kormányzat vezetésénél csak egy: ne mutasson fel hiányt az állami költségvetés, növekedjen a bevételek. Honnan származnak a bevételek, mellek. A magángazdaságok tökéletes ellen nincs orvosságunk. A forgalmi adó általánosan felemeljük, 2% mellett több a bevétel éventől közel 300 millióval, mint volt 2% mellett. A forgalmi adókat ma már a kereskedő és az iparos nem a vásárlók által nekik megfizetett összegből, hanem becsültes keresményükből, sőt megvásárolt vagyoni állagukból kénytelenek leadni. A többszörös forgalmi adó olyan drágává tesz mindent, hogy az a szerencsétlen vásárló nem képes megfizetni az iparosok, kereskedők csökkentett árait sem. A kis-kereskedőnek nem vásárol senki, így lehet ő is éretlenül elhagyni a nagykereskedők raktaival. A nagykereskedő nem vásárol a gyárból, mely így redukált munkát kénytelen végezni és elbocsátja tisztviselőit és munkásait is.

Körbe-körbe. A gazdasági élet megbénulása megöli mindenkit és sehol egy gondolat, az államkincstárnak csak az a fontos, hogy ne legyen költségvetési hiány. A költségvetés egyensúlyban az állam hitelének alapja. Ez az egyensúly azonban a magángazdaságok egyensúlyán épül fel és ha nem lesz emberi ügy, amely végre a kormányzat felelősségétől elvonja a foglalatlan a magángazdaságok kizsákmányozási módját, az Isten legyen nekünk irgalmas!

A munka esztendeje

Irta: dr. VITA EMIL ny. tanácsnok

Uj esztendő előtt vagyunk s a beköszöntő esztendő Budapestén és Budapest számára a munka esztendeje lesz. A demokratikus blokk erővel és farsadhatatlan agitációja eredményezte, hogy a székesfőváros tanácsa a jövő esztendőre kétszáz millió forintot vett fel lakásépítkezés céljára s ezzel már a legközelebbi jövőben megindul a székesfővárosi építkezés. Ezt tehát végre Budapest lakásteremtése, lesz több lakás, ami szintén igen jelentékeny eredmény és leghatározottabban sikere a demokratikus blokknak, de emel még nagyobb siker a dologban az, hogy lesz munkaadó, lesz keresetmegteremtési lehetőség. Az építkezés megindulása egész sor iparág, vállalkozás az egész ipari élet mozgását megindítja, az eddigi csendes munkát megmozdít, a telensegét kárhozatot sok munkásság szerezését kap a kezébe, a pausz helyére életet, életet életet.

Igy volna ez pusztán a fővárosi lakásépítkezéssel kapcsolatban, de ez a kétszázmillió, illőben amit ez jelent, nem marad egyedül. A fővárosi munkát megindul az állam részéről is az eddigig nagyobb arányú építkezés s ez majd még fokozza a közgazdasági életben végre-valahára a fellépő életmozgást.

E megmozdulás az építkezés és specialisan a lakásépítkezés terén a magántulajdon, a magánvállalkozás. Ezáltal megmozdul az állami életben a főváros és a kormány építkezési tevékenységének logikus és természetes, elmaradhatatlan folyamata, de van emel még nagyobb támpontunk is. Uj esztendőre megkezdjük az állam a téglagyárak, az állami puszta szántóknál, és bizonyos arra, hogy a téglagyárak, az építkezések keletke, piac lesz Budapest. S minthogy az állam a téglagyárakban teljes erővel megindul, bizonyos, hogy a téglagyári vállalkozás egy tudás, hogy nagy lesz a téglagyári építkezésekben. A téglagyárak nem szoktak szociális információt lenni a megmozdulásuk bizonyosan több egy esztendőre váltott körkörös. Amit tehát Budapest népe végre, nagyon nagy és hasznosnak vár, megvárja az új esztendő: előtér végre a munka ideje.

A politika karácsonya

Irta: PAKOTS JÓZSEF nemzetgyűlést képviselő

Magyar városok és magyar falvak karácsonyi ablakai vakon és fehérén fognak belebámulni a szent, fehér éjszakába. Nem gyúlnak ki a fenyőágyakon az öröm apró mécsesei és a jólét csillogó villanykörte. Város és falu egyaránt szomorú karácsonyra ébred.

Hol vannak a szép magyar karácsonyok, amikor egyazon áhítatba merül, zengő harmóniába olvadt az ország népe, zengte a magasságos ég felé a Halleluját. Amikor testvér volt még az ezeréves földön mindenki, és a kereszténység szent ünnepeit lelki megéretté és meghatottsággal érezte a maga ünnepének a más vallással levő minden igaz ember. Mert a keresztény Magyarország egybeforrasztó kapcsa a karácsonyfa szent szimbóluma köré sorakoztatta lélekben azokat is, akiknek nem volt vörösbetűs ünnep Jézus születése.

Micsoda rombolást végzett a lelkekben az adózó gyűlölet. Hogyan riasztotta le a nagy nemzetcsalás karácsonyi fényköréből a kívülről örvendő kíváncsiakat. A magánosság hideg fuvallata szállt át ma a hóval süppedt magyar földön. Idegenek vagyunk az emberiség nagy családjában, és idegenek egymás között is. Sehol nem árad felénk a megértés melege, nem sugárzik ki ez a melegség egymás iránt a magunk lelkéből.

Vázsonyi Vilmosné:

„Az asszonyok hivatása az áldatlan gyűlölködést kiküszöbölni a férfiak lelkéből”

Munkatársunk felkereste Vázsonyi Vilmosné és megkérdezte tőle, hogy a december 8-án megalkotott női pártvezetést mikor fog kerültenként megalkotni és mi lesz ezeknek a szervezeteknek a programja.

Vázsonyi Vilmosné a következőket mondotta munkatársunknak:

— December 8-án a demokratikus női táborunk csak a központi szervezetre alakult meg. Ennek elnöke dr. Baross Mária, a szociálpolitikai osztály vezetője dr. Bródy Ernőné, a politikai osztály vezetője dr. Szendrői Lujza és a kultúrpolitikai osztály vezetője Jászszeky Gertrúd volt. Az újság minden választókerületnek ott volt a kiküldött, akikkel abban állapodtak meg, hogy úgy-ahogy a férfiak által tartott demokratikus körök mindjárt minden választókerületben külön-külön megalkotják a külön választókerületi pártot. A női pártvezetést nem fejt ki külön politikát, hanem karöltve akar haladni a férfiakkal, mert jó erős férfiakba belekapaszkodva sokkal jobban lehet politikailag, mintha a nők. — akik még a politikai iskolának áll a baba, áll! korszakában élnek — maguk indulnak el.

— Elsősorban is nagy súlyt fogunk helyezni a szociálpolitikára. Korházaink a komán alatt annyira lezültek, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudtuk ma megrendbehozni. A nőkre vár elsősorban a feladat, hogy megkíséréljék, hogy korházaink a nagy kórházi városok kórházainak nőiára emelkedjenek.

A nőkre vár a gyermekvédelem kérdése; a nőkre vár a lakásépítés egy része; mert hogy lehet ott szó politikáról, ahol a családnap nehéz munkából hazajövet, sötét, nedves, dohos otthon talál, amit esetleg még másokkal is meg kell osztania. Az első létkérdés a világosság, a lakásnak a melegség, amit csak az asszony teremthet meg. Természetesen azonban, hogy az asszonyok nem tudnak pénzről palotát vásárolni. Az ő feladatuk tehát a lakásépítés megindítása, hogy az építkezés minél előbb megkezdődik. Fontos ennek a kérdésnek a megoldása nemcsak azért, hogy maguk és családjaik meleg otthon találgassanak, de hogy nőket felkészítsen generáció egészéért a lakásokban Nekünk pedig, Csónka-Magyarországon a legnagyobb súlyt a jövő generációra.

Es mindent a politika okozta, ez a gonosz szellem, amely belopakodott az emberi lélekbe és fekete misét rendezett annak tanyájában. E fekete misé orgáiai tolvárnak esztendőnkön át és kénköves lehelletűktől lehervadtak a régi eszmék érzékeny virágai.

Karácsony szent estéjén szálljon a szeretet fehér angyala, a béke szelleme az ország fölé. Vörje le a gyűlölet sátnáját és bontsa ki fénylő szárnyait a városok és falvak sötét ablakú hajlékaiban.

Mert nézd, ő, szerető ember, mire vezetett az adózó harc, az egymást gyilkoló, egymás lelkét marcangoló küzdelem. Nyomorultak vagyunk, megtepett köntösűek, didergő lelkűek. Koldusai vagyunk elszállt reményeknek és elszállt álmoknak. Az isteni gyermek mosolya derítse az elvadult lelkek éjszakáját, hogy a tévutak utakon botorkálók megtalálják egymás kezét és egymás szívét. Legyen béke és szeretet és akkor újra felragyognak a karácsonyi ablakok és megérezhető, koldus ország is fénybe árad, ha mástól nem: a megújított, megtisztult szívvel kigyúlt szeretet mécsesétől. És akkor a karácsony nem lesz többé a politika karácsonya, hanem az ember ünnepe és a születő gyermek elindulva, elvezeti a kálváriás nemzetet a Megváltás felé.

hell helyezniük, hogy gerinces, erős új nemzedék adhatson az országnak, amely nemzedék egyszer talán mégis olyan erős lesz, hogy visszahoztatta nekünk mindazt, amit tőlünk elszakítottak.

— Az asszonyok politikája azután természetesen a kultúrpolitika. Elkerülhetetlenül szükséges, hogy a külföld nagy asszonyai ellátogassanak hozzánk és előadásokkal tanító-mesterek legyenek. Általános kulturális téren nagy erőt kell mutatni az asszonyoknak, mert a kultúrpolitika elsősorban az, amely a lelküket a szépet és a jó palatálja.

— Az igazi politikáról nem is akarok szólni. Az igazi politika ma tulajdonképpen a kenyér, a létkérdés, a politika ma minden. A szabadon lélekzés is politika. Tehát arról igazán nem szükséges bővebben nyilatkoznom.

— Általában a női pártvezetéstől az a feltevésem, hogy az asszonyok hivatása volna az az áldatlan gyűlölködést, ami ebben a szegény kis országban tanácsok, kiküszöbölje a férfiak lelkéből, belevinni az asszonyok lelkébe a szeretetet, belevinni az asszonyok lelkébe az igazi jó és nemes érzést, hogy úgy, amint a kereszt beoltja a vadorságot és abból a legnemesebb rózsából tudja előállítani: úgy a női asszonyok is elindulva a kereszt tapasztalatán, ottansz be az a sok vadul gyűlölködő — nem is mondhatom rózsát hanem — veteményt, hogy ismét legyenek Magyarországon olyan nemes gondolkodó nagy férfiak, mint Deák Ferenc, Eötvös József, vagy az újabbak közül: Tisza Kálmán, Bánffy Dezso, Wekerle Sándor, hogy ismét legyenek ilyen liberális gondolkodó nagy férfiak és ismét legyenek nagy asszonyok, mint Veres Pálné, Dan Jánosné, akik sohasem azon fáradoztak és gondolkodtak, hogy az emberek hogyan lehetnek egymással minél jobban elválogatni, hanem hogy hogyan tudjanak minél több kulturális, civilizációs megteremtést ebben az országban.

— A régi esztendő befejeztével, az új esztendővel kívánom asszonyi szívem egész melegséggel, hogy úgy, amint amnestiát kapnak azok, akik ténylegesen bűnösek: kapjanak amnestiát azok az asszonyok, — barmokos partizán tartoznak vagy bármilyen felfogást vallanak, az asszonyok: hogy azok anyjának egy-naknak bekegyesböt, mondják azt, hogy nincs különbség magyar asszony között, minden magyar asszonyok kötelessége és szent hivatása a magyar ügyet pártolni, a magyar ügyet előre vinni. Hiszen, hogy a magyar asszonyok össze fognak találni és beállítják magukba azt az érzést, hogy a szent előérdekben: Nagy-Magyarország visszacsatolására egyik kell, hogy tegyünk...

DR. BURSICS ZOLTÁN, ÜGYVÉD

JOGI SZEMINÁRIUM

Berlin-ter. 3 (Westend-biz). Előkezelés az ügyvédi jogi, közgazdasági, ügyvédi vizsgákra. Jegyzetért. Tanfolyam.

A kisiparosság képviselője politikai feladatairól

A nemzetgyűlés egyik legérdekesebb tagja a megválasztásával az elkövetkezendő választások iránymutatója Huska Vilmos, a mikolci belső körület kövele. Egy gazdasági réteget képviseli: a kisiparosságot, amely igazi szociológiai eddig nélkülözött. A demokraták párt szervezte az iparos társadalomnak ezt a képviselőt, amelynek jelentőségét — a maga személyét háttérbe állítva, maga Huska Vilmos így fejezte ki tudatának előtt:

— Mit jelent az én programom? Mindenekelőtt demokratikus program és más nem is lehet, mert egyesüdjék az érdekeltek az alapon, hogy az igazán törzsből való demokraták kisiparosság is képviselője legyen a nemzetgyűlésben. A gazdasági érdekek képviselője nem számol régi Magyarországgal és a felbuktatott gazdasági tartalom nélküli jelzésekkel Magyarországnak súlyos mulasztása, hogy ez a képviselő eddig hiányzott.

— A témaválasztás a kisiparos érdekeinek kivül képviselője vagyok a demokraták között, ami ideálisan egy, a liberális gondolatnak abban az értelemben, hogy a munkásság sem bírja meg seha a támogatást. Pontosan azokat szolgálja a programom, akik itt megválasztást szeretnék.

— A speciális szerepem a kisiparos társadalom érdekképviseletében várakozok reám. S nem véletlen, hogy éppen Mikolci belső körület adott megbízást egy ilyen képviselőre. Az egész országban nincs város, amelynek annyi joga van ahhoz, hogy iparos képviselőt válasszon, mint Mikolci. Az iparosság a szavazó lakosságának 34 százalékát teszi. Mellette 17 százalék kereskedő, 20 százalék munkás, 20 százalék közléstíviselő, 7 százalék magántisztviselő, 2 százalék egyéb foglalkozású. Az iparos szavazók száma 2196.

Nagy szeretettel beszélt ezután mesterségéről, amelyben nagyapja és apja után ő a harmadik Huska a régi műhelyben.

— Az alkatrészek, amelyekkel a puskműves foglalkozik, mondja — mind külföldről jönnek. A nagy angol, német gyárakból, de legfőképpen Belgiumból. Örvendek dolgom, hogy a magyar fegyvergyár, amely katonai fegyverek és Frommerpisztolyok készítése mellett szerszámgyártásra rendezkedett be, általában a vadászfegyvereket is felvette működésébe. Nagyon kíváncsi volna, hogy a kisipar is létszáma felgyártmányokkal, mint a külföldön, hogy ne szoruljunk többé kintre.

Metamorfózis

Irtá: Dr. GÁL JENŐ that. bizottsági tag

„Ami onnan jön, akármi is legyen — nem kell nekünk!” Ez volt a válasz arra minden jókora képmutatásnak, amivel a demokraták ellenzik a kurzus városházáján próbálkoztak. Ha építési programmal állítottuk elő, nem kellett, mert ez csak a szűk tökélet támogatja, ha valaki költségvetést kívánunk, a szemfényvesztők a deficienciát elterelték elénk, ha munkakérdésekről foglalkozunk, minyárt boldogváltást emlegettek. Padok veresége nélkül beszélni sem tudott a kurzus.

Azután megjelent az új kurzusban — Vásonyi Vilmos. Nem tartott eddig egyetlen „nagy” beszédet sem. Világos, hogy kérdéses, melyek a pártokat létezőkben választják el egymástól, nem szerepelnek a vitaközvetítés sorozatán. Minden egy csapra megváltozott. A közgyűlés néha-néha meg felszisszen, Deák Mária nem állja meg, hogy egy-egy közbeszólással fel ne derítse a városatyákat, amikor emlegetnek a jutatók a Sipőcz elnököt. Csak annyit mond, hogy a polgármester árvassági álligység. Mindenki érti belőle, hogy ebből az alárendelt jelölő állásból mily lendületes ugrás volt a kurzus polgármesteri székre. A másik oldalról is felszál egy-egy szavazóbürokrácia a régi túlköz részéről. Szűke Gyula és Verébely Jenő berzenkednek és keseregnek. Szűke Géza próbálkozik. De semmire sem mennek. Minden megváltozott. Metamorfózis.

Vásonyi beszédét mond a betegpótlási adó elhárításáról, a szállóadandó ideológus konzerválásáról. Majd kitanítja Folksházyt arról, hogy a közléstíviselő minden párt bizalmából élvezi a neki kijáró nagy tisztességet. Párttöbbség megválaszthatja, de ő nem lehet párttöbbség kedvence, hanem a köznek pártoktól mentes bizalmasa. Néha eszemből hallgatja a Veszér fejtegetését. Sűrűn helyeslel a keresztény pártot. Dolgozik a városházán.

Az objektívitás parancsára, hogy a legnagyobb közönségi párt vezéről, Wolff Karolyról is szóljunk. Ha nem is blokk és a bismarcki mondat, meg kell

állapítanunk, hogy Wolff Karoly eddigi felszólásai a konoly emelkedettség és tudás színvonalán mozognak. Ha a szűk baloldaltól egy-egy új szocialdemokrata bizottsági tag kirepít egy-egy nyilat: „Maga az oka, hogy ily nyomorúság van!” — Wolff Karoly, aki pedig mestere a tümeghatásnak, szelíd argumenszával felel: — Most nem erről van szó, hanem arról, hogy a kormány betegpótlási adókötelezőtől megmentett a főváros. Tárgyalagos felkészüléssel jellemzi és a concessziókat odáig megy, hogy elismeri: történetek hibák a múltban. Pártköz akora van, amikor hibáztatja, hogy a múltban az ellenzék nem vehetett részt az albizottságok munkájában.

Minden azonban a színdarab előjátéka. Mint Pirandello komédiájában a szereplők keresik a szerzőt. Megmarad-e az egészesség, munkaképes konstrukció, eljön-e a drámai igazságsgazdálkodás — ki tudná megmondani? Ha minden szereplő a maga helyén lesz és a harmónikus összjáték az ismeretlen szerző alapfogatait szolgálja: békés alkotómunkát teremtünk a városházán, akkor tanul lehetünk új átalakulásoknak, amelyek a budapesti városházát országos események középpontjává avatják.

Ha majd az üzemek olcsóbb közüzemügyi cikkeket szolgáltatnak, ha a vásárpénztár valóban a főváros bankja lesz, ha eljutunk a beruházási kölcsönök felvételéhez, ha lesz a fővárosnak népszerű polgármestere, ha a főváros autonómiája kiterjed a főváros gazdaságára, ha a lukratív gazdálkodás hatása a közönség jólétének biztosítása lesz, ha a keresztény gondolatot a gyűlölet sikátorából átkentik a szeretet útjára: akkor valóban az ország szíve mozog meg a főváros parlamentjében és a megmozdulás az ország vérkeringésének meggyógyulását jelenti.

A kezdet biztató. A vetések jól telelnek. Csak meg ne perzselje kora meleg és meg ne semmisítse tavaszi fagy. Bizó reményekkel menjünk a jövővéle.

Karácsony a városházán...

Karácsony enyhe hangulatot lebegett a városházán legutóbbi két közgyűlés. A terem fölött már ott homlott a béké ünnepének előzeletét árnyéka. Nem volt ott benne diszsonzus hang, az összes pártok megfeszültek a maguk tudatával, sőt a közbeszóló urak is inkább humoros derűvel, mint bosszankodással váltottak ki a városatyákból. Meg a harok is, amelyek egy-egy kérdés körül felmerültek, karácsonyi ünnepi köntösbe öltöztek, így például szinte alig lehetett észrevenni a Ripka-párt keresztjét, a szállóadó tárgyalásánál. Egészen kedélyesen, kedvesen, karácsonyi hangulatban bukkott meg a Ripka-párt enné a kérdésnél, amikor Gábor Vilmos indítványát a demokratikus blokk és Wolffek — ugyancsak karácsonyi egyetértéssel — egyetemesen lezavarták. A kedves Ripka-párt, melynek idelete és feladata az, hogy mindig, valamelyik pártból csatlakozzon: segítsen a lepergő a másik pártot a kedves hírlírók, a „kicsi szobának” tilkos bírságot, együtt szavazzanak a demokratikus blokkot: ezáltal egyedül maradtak. Parsang idején az a szűk, hogy mindenki mindent megengednek és mindent elengednek. Van azonban egy közmódsz, amely szerint: parsang után mégis mindenki visszatérnek arra, ki volt gorboma fráter. Ripkák enné a szövetségnek valóban egyedül

maradtak, azonban vereségükkel mégis mindenki visszatérnek arra, hogy bizony ők már sokat intrikáltak azok ellen a pártok ellen, melyek őket most lezavarták.

Miként mondtuk: a közbeszóló urakra sem haragudott senki. Mikor Eber Antal az östendei egyetemesnek a tancs eljártat bíráló és tamada, a Wolff-pártnak két tagja, érthetetlen módon, székszegnek érte, hogy ő vélekedjen a tancsot. Állandó közbeszólásokkal, östendekkedéssel és szavakkal Eber Antalnak Nigpott és tárgyalgós beszéd. A két Wolff-párti közbeköltő, Szakál Géza és Szűke Gyula bizottsági tagok voltak, és hogy a városatyák megnyugodnak haragudtak ezekért a közbeszólásokért, legjobban bizonyítja, hogy meg is jegyezték: „Úgy látszik, Szűke-Szakál már a közgyűlésben is kavarát akar pendzeni”. Vagyis, meg a közbeszólások sem zavart meg a harmóniát, ha hibásan akarnak mondani, azt mondatnánk: a harmóniától és vajon ki haragudnak a kedves és fenjesség harmóniára, ha isteni hangjai között egy-egy fals hang is megszólalt.

Ugyanilyen szelíd, karácsonyi hangulatú volt az a megkezdés is, amelyben Vásonyi Vilmos Folksházyt

Ügyeljen bevásárlásainál

védjegyünkrel!

Végrendeletben nagyanyáink E bölcseséget hagyja ránk: Kévélozésben nincs új mód, Ahhoz csak FRANCK jó, ha valódi!

D. 177 O. 25 I. - V. 8.

házi alpolgármestert részesítette. Folksházy körül ugyanis kőrt egy kis szelíd városháza és a városatyák fennakadtak azon, hogy Folksházy Lajos, Budapest főváros alpolgármestere, igazgatósági tagja a Nemzeti Hitelezésnek, mely a fővárossal összeköttetésben áll, Folksházyt erre azt válaszolta, hogy ő nem mint alpolgármester, hanem csupán mint magánember tagja a Nemzeti Hitelezés igazgatóságának. Hát, ez az álláspont elfogadhatatlan hangzik, de mégis kibáncsok vagyunk reá: vajjon ha Folksházy csak magánember volna és nem volna a főváros alpolgármestere, a Nemzeti Hitelezés akkor is szellett volna őt megfizetni az igazgatósági tagságáért?

Miután ünnepkor mindent szabad, ezúttal Sipőcz Jenő meg — szellemes is akart lenni. Eber Antal beszédén, melyben az östendek egyetemesen foglalkozott, azt a megjegyzést tette Sipőcz, hogy Eber olyan, mint a válogatás ügyvéd, aki mindig elődjére hárítja a kudarcokat. Eber Antal azonban meg szellemesen válaszolt, amikor azt mondta Sipőcznek, hogy ő ugyan nem válogatás ügyvéd, azonban kedve volna egy másrúgy válogatni tudni. Miután Eber kelégtelenül Sipőcz és a főváros között megindult a válogatásról gondolt, érdemes volna a törvényhozásban utánanézni, hogy vajjon melyik szakasz alá esik az a válogat, amikor az egyik házról képtelen — polgármesteri kötelességeinek teljesítésére?

Sipőcz Jenőnek azonban nemcsak a válogatás ügyvédekkel volt ezúttal dolga. Ő maga is kedvet kapott az ügyvédség haláltán mesterségére és — védelme vette a tancsot. Meg is jegyezte az egyik városatyát: „Kár az emlékedért, mert mi az Ön emléke dacára is — megzavartuk az östendei egyetemesét”.

Meg tesz: a kérdésnyi ajándék is az ünnep-szádon. Sőt, miután a főváros közönsége jól viselte magát, tehetséges, hogy nem is egyet, hanem kettőt is fog ajándékolni kapni. Az egyik ünnep-szádon a Császár-fürdőben lesz, a másiknak a helyét meg nem sikerült pontosan megállapítani. Lehet, hogy a Szachenyi fürdőnél, lehet, hogy a mutatónyos bódiknál, az utóbbi megválasztás ellen egyelőre a térvárosi városatyák által foglalkoznak. Sajnálunk kibébi helyezni a fürdőket...

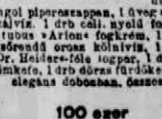
A demokratikus blokk bizottsági tagjai is ügyeltek karácsonyi ajándékkal kedveskedni a főváros polgárságának. Meleg, világosságot és tisztaságot akartak várakozni az ünnep hangulatába. Hegedűs József dr. az ünnepet akarta rendezni, hogy a karácsonyi angyal sírján elhunyt minden polgári írásba, Weiller Ernő meg akarta könnyíteni a karácsonyi angyalnak, hogy a hozak kapuvaljában a lakók ügyességüket jobban előtesszák, a karácsonyi melegegről pedig Szentimray János kívánt gondoskodni, aki gázszókat akar elhelyezni minden polgári ingatlanon. Ha a karácsonyi angyal valóban nem akar gázot járni, így erre a célra Magyar Miklós az autótáji tarifája érdekében megtegte a szükséges lépéseket, sőt eredményeket is ért el, a karácsonyi bevásárlások megkönnyítése végett Földvári Béla a Garay-ter, Roszák Miksa dr. pedig a Hungadi-ter vízfürdőjének ügyében interpellált. Azokról, akik karácsonyra a körhízi beteggyógyulból nem tudnak felkelni, Körmöczy Zoltán dr. interpellációja kíván gondoskodni.

Ripka Ferenc főpolgármester boldog új évet kívánt a városatyáknak. Azt a témát azonban már az elcsopok rajzolatnak kell átengedni, hogy mit kívánnak a városatyák pártok — egymásnak...

Engel és Göttesmann

Budapest, V., Vilmos császár út 2 és Deák tér 1. szám, az udvarban. Telefonszám: 52-14

bel- és külföldi úri és női szövetkülönlegességek nagyban és kicsinyben!

Képes nagy árjegyzék vidékre ingyen és bérmentve.

Budapest autonómiája

írta: FÖLDVÁRI BÉLA dr. iktat. biz. tag.

Budapest törvényhatóságának közgyűlése a közel jövőben alkotmányjogi harcok színterévé lesz, ha a helyigazgatásról a fővárosi üzemek ellenőrzéséről eljárnak törvényi vagy bírói eljárással, és nem áll. Nem Budapest magánügye az ellenőrzés kérdésének megoldása, hanem országos ügy, amelynek szellemi, alkotmányjogi vonatkozásai vannak.

Míg az országos reakció urának intézményesítésére, államrendre törekedik. Az 1848. évi politikai küzdelmeket megelőző időszakban Metternich kormányzata a kiserővel a vármegyék törvényhatóságok autonómiáját eltiltította. Mindenki előtt ismeretes a centralizmus és autonomizmus küzdelme. A kormány az államellenőrzés című alatt megvalósított szándékait célja tulajdonképpen centralizmus kísérlet, az autonómia kivégzése, amely, úgy látszik, bevezető eljárási a vidéki törvényhatóságok és a közgazdasági reformjának.

Országos alkotmányjogi jelentőségű a kísérletnek való ellenállás azért, mert legelőször az országgyűlési köztársaság, adóegyenlőség és adóegyenlőség jogát érintend egy új rendelkezés, amely módosít és alkalmas adma a kormányzat arra, hogy a törvényhatóságok jövődelmei fölött rendelkezzenek. Tudjuk azt nagyon jól, hogy az országgyűlésnek joga van bizonyos adókat megvonni vagy meg nem vonni. Tudjuk azt is, hogy a törvényhatóságoknak jogukban áll az országgyűlés által meg nem vonzott adók behajtását, beszedését, a kormányzat megtagadja az úgynevezett ex-lex állapotban. Hogy a nemzeti ellenállásnak mily fontos tényezője a törvényhatóságok a joga, azt láthattuk a darabot kormány idején, midőn a vármegyék és a törvényhatóságok tényleg eltek a jogról a kormányzat meg nem vonzott adókat sem be nem hajtották, sem be nem szedték. Az alkotmányban a fontos védelmi eszköz illusztrációk csak abban a pillanatban, midőn a kormány oly hatalomra tesz szert, mely számára lehetővé teszi azt, hogy a be nem szedett adókat helyett a törvényhatóságok egyéb jövedelméire nyúljanak.

Nem fogja a helyigazgatás urának az ellenőrzés szükségessége mellett felhozni érvelnek ösztönözését, senki sem elhínné. Nem tudjuk elképzelni azt, hogy a fővárosi üzemek működése rögtön meg fog járulni, mihez intenzív állami ellenőrzés alá kerülnek. Nem hiszünk el azért, mert az államnak nagyon szép számban vannak üzemek, de nagyon kis számban deficitmentes üzemek. Az állami üzemek gazdasági működésükben nagyobb szakszerűség, kevesebb bürokrácia nem állapítható meg, mint a fővárosi üzemeknél. Sőt ha állami üzemek gazdasági működés a fővárosi üzemek gazdasági működés körébe kerülne, az elsőbbség palánja nem az állam, hanem a főváros lesz.

Nem ószinte az az érv sem, hogy az üzemek jobb kihasználása által a főváros polgárságának adóterhe nem akar könnyíteni a helyigazgatás. Nem ószinte azért, mert a forradalmak követő idők hét este-endeje alatt, különösen a szandás időtartama alatt a városi polgárság képviselői egyebet sem tettek, mint a kormány ügyeit hirtelen fel az azon szándékkal aránytalanságokra és igazságtalanságokra, amelyek a városi polgárság és a földművelő adóterhe között fennállnak. Elégzser mutattunk rá arra, hogy a szandás minden terhe a városi polgárság vállán nyugszik a bürokrácia hásszalcseszedés és a forradalmi adó követeléseiben. Itt könnyítsen a kormány, ha ószinte célja a városi polgárság adóterheinek enyhítése. Adja, amíg az adóterhek az az aránytalanság a városi és földművelő lakosságra nézve fennáll, addig minden könnyítési kísérlet ösztönözését kétségbe kell vonnunk. Kétségbe kell vonnunk azért, mert hisz az a betegpajzsa alatt kérdésben mutatott magatartása az államnak a legkevesebben szóló bizonyítékának, hogy kiként fogja fel a kormány a könnyítési feladatot.

Az államellenőrző bizottság jelentésében kifejezi azt, hogy a fővárosi üzemek azért kell hatékonyabb állami ellenőrzés alá venni, mert a fővárosi lakosság az ország lakosságának egyenlő részét képviseli. Francia példára hivatkozik a bizottság, Párizsra, amely a bizottság jelentés szerint csonka autonómiával bír és a legkevesebb körü állami beavatkozás és ellenőrzés alatt áll. Mily téves az összehasonlítás. Hogy lehet a francia községeket a magyar községekkel összehasonlítani? Mennyivel liberálisabb egy francia önkormányzat, mint egy magyar radikális politikus. Szinte csodálatos az az bizonyítás, hogy a bizottság jelentésében a passzív politika sugallata körébe, hogy a külföldi városok autonómiájáról Párizsban akadt meg a bizottság tekin- tete az nem Hamburgon, Brémán, Lübecken, amely városok önkormányzatukkal bírnak, hanem az régióval, mint magam Németország és oly szűkös jogkörrel, hogy, mondhatni, önálló állami életnek minősülnek ellenére sem a német gazdasági életnek, sem a német politikai életnek kárára minőségnek, nem voltak. Németország ipari és kereskedelmi fejlődésének legjelentékenyebb tényezője.

Budapest autonómiája korántsem az oly idős, mint bármely külföldi metropolisé. Már Zsigmond király Budai Jogkönyve biztosította Buda autonómiáját, amikor kimondta, hogy még a király is csak bizonyos esetekben, a feladatszerű bűnös a városokról feltételez az elleni fellépés és a városokról kérdésekben avatkozik fel a város ügyeire. Ez a városi felte- tésben avatkozik fel a város ügyeire, mert meg- tiltotta, mindenkinek, akinek a város ügyéhez köze

volt, hogy a városokon kívül a város ügyeire, bá- rhol is találkozik, vagy értekez. A régi árpád- kál királyok politikájának alapelve volt a városok és hangulati kivétel: a független városok alapítása és megerősítése, mert csak autonóm testület fejlődéskepes. A magyar városok története is azt bizonyítja, hogy menővel szélesbörű volt az autonómia, minél kisebb volt az állami beavatkozás, annál gyorsabb volt a fejlődés.

A főváros autonómiáját mint egy törzserőséget, meg kell védenünk és abból egy atomnyi feladunk meg szabad, mert amit erő és hatalom ád, azt meg visszazserezhetjük, az amiről önmagunk lemondunk azt soha többé. Doh Ferenc a klasszikus in- telme legegység személt. Az ellenőrzés kérdé- se.

Helyes volt-e az osztradi egyezmény ratifikálása

Dr. Láng Lajos nyilatkozata

A demokratapárt csütörtök éjjeli ülésén tudvaleg úgy határozott, hogy a helyzet kényszerítő hatása alatt az osztradi egyezmény ratifikálása mellett szavaz. Hozzájárult azonban a párt ahhoz, hogy Dr. Láng Lajos bizottsági tag, aki az osztradi egyezményt szemben már a kölcsön- ügyi bizottságban is állást foglalt, a közgyűlésen a pártok hivatalos szónokai után felszólalasson és elvi feljogosult kifejt- hessen.

Mint hogy a különböző pártok hivata- los szónokai este 9 órák fejezték be beszédeiket, Dr. Láng bizottsági tag felszólalása elmaradt, mert nem akarta az anyagot kimerült közgyűlés egy, a pár- tok állásfoglalása után már csak plátói vonatkozású felszólalásával a késő éjjeli órákban együtt tartani.

Kérdést intéztünk Dr. Láng bizottsági taghoz a pártok közgyűlés szónokainak beszédeire vonatkozólag és tőle a követ- kező észrevételeket kaptuk:

Dr. Redő nagyszabású, stilisztikailag is bravuroz felszólalását annak a megállapításával kezdte, hogy az osztradi egyezmény olyan kegyetlenül szigorú a fővárosra, mint amilyen kegyetlen és megalázó volt a trianoni szerződés Csonka-Magyarországra nézve. Ez a megállapítás nagyon találat.

Ha azonban önkénytelenül kitalálunk is az össze- hasonlítás a két szerződés érdemi része között, éppen olyan önkénytelenül szembefelt a különböző is a két szerződés tárgyalási módja tekintetében.

Amikor a trianoni szerződés illetékes fóruma, a nemzetgyűlés elé került, Huszár Károly, a javaslat előadója, ezekkel a szavakkal kezdte felszólalását: „Van szerencsétlenségem a törvényjavaslatot elfogad-ásra ajánlani”. Amikor pedig az osztradi egyezmény tárgyalása vált aktuálissá, akkor a logikából következő pártállási lapokban jelentek meg cikkeik az osztradi egyezmény mellett és a különböző pártkörökben, a kölcsönügyi bizottságban és a közgyűlésben felvonul- tak a különböző pártoknak legkitűnőbb képviselői, felvonultak a nagy ügyek, a mesterszolgák a Trian- háusorból és a Nürnbergiek, akik egyenállal vona- nyozták, egymást tülleltetve, a meggyőződés nemes haritonján énekeltek el az osztradi egyezmény dícsé- retét.

Az osztradi egyezmény dícséretében nem volt hiány és nem volt hiány. A szónokok felszólal-ása csak annyiban tért el egymástól, hogy az egyik jobban panaszokodott a kormány magatartása miatt, mint a másik, hogy a baloldali felvetette a felelősség kérdését, a másik oldal pedig azt kétségre vonta, de abban, hogy az osztradi egyezmény ratifikálható, tel- jes volt a harmonia, a szónokok között.

A felelősség kérdését ebben az ügyben nem tar- totunk fontosnak. Azt, hogy a múltban hiba követtetett el, nem fogjuk arra, hogy a hibát folytassuk, sőt kíméljünk. De ha már fel van vetve a felelősség kérdése, nem lehet megjegyzés nélkül elismerni Wolff Károlynak azaz érvelése mellett, hogy a múlt ressu- mit semmi felelősség nem terheli, mert nem lehetett előre látni az eseményeket. A Keresztény Keresztény Párt vezetői nagyon szélesen azaz érvel, hogy ha a felelősség kérdése felvetődött, kezdjük talán mingyárt azon, hogy 1914-ben a közgyűlés miást uo- m a Magyar Bank ajánlatát fogadta el, mert ebben az esetben egy magyar, koronakölcsön kontrahálódott volna a nem állott volna elő egy valutáris és nem- zetközi problémák.

Ez az argumentáció nagyon szellemes, de által- szan tendenciózus is. En is Wolff Károly véleményem vagyok. En sem szeretem a prófétaikat, akik vissza- fel jöndölnek. A vates post eventum nagyon is visszatartó valami. De egy ilyen argumentáció a Keresztény Keresztény Párt felelősségének elosztására nem elegendő.

Itt nem a visszafelé jövedelméről van szó.

A főváros a Wolff Károly beszédeiben megnevo- zott bank úján felvett egy 13 millió márkás kölcsönt is, a Donnersmark-féle kölcsönt, amely 10 esztendő alatt lett volna visszafizetendő. 1920-ban ez a pénz- intézet azt ajánlotta a fővárosnak, hogy a márkának nagy árbanasát használja ki s ne várja meg a visszafizetése előtti 10 évi határidőt. A főváros an- godott a kapacitálásnak és lejárt előtt hat évvel visszafizette a német márkakölcsönt. Hat ha a fő-

ben pedig leszögezzük álláspontunkat, hogy ennek joga egyedül és kizárólag a törvényhatósági bizot- ságok illeti meg és ha volt egy törvényhatósági bi- zottság a múltban, amely ezt a jogot elismerte, de a halálkényszer nem gyakorolta, ebből nem az következik, hogy az ellenőrzés jogát most már törvényhatósági által az új törvényható- ságot elvegye a kormány, hanem az, hogy hovára mindazon intézkedések megtételét az ellenőrzés terén, amelyeket a törvényhatóság elte- ter leplelti felelőssége és önkormányzat joga tudat- ban az előző közgyűlés által elkövetett mulasztás- jaitól elteker. Amit a helyigazgatás urának, az nem el- lenőrzés, hanem jogtalan beavatkozás a főváros ügyeibe s a főváros jogkörének megsértése.

város 1920-ban vissza tudta fizetni a 15 millió már- kás kölcsönt, teljesen leromlott papírmárvával, miért nem fizette vissza ugyanezt a logikával az 1914-es vagy, 13 millió márkás kölcsönt is, amit a Német- országban fűlkekről megkapott kölcsönök össze- vásárlásával szintén meg kellett volna cseleznie?

Amikor a 13 millió márkás kölcsön időelőtti visszafizetése kifejezetten azaz az indokollással történt, mert a fővárosnak orlári háza van ebből, hogy a márká leromlott, az uralkodó Községi Kereszt- tény Párt részéről kimagyarázhatatlan logikailag, vagy megbocsáthatatlan házardjék, hogy ugyan- ezzel az indokollással a nagyobb márkakölcsönök ki- egyenlítéséről is nem gondoskodott.

Eltekintve már most a felelősség kérdéséről, Wolff Károly azaz érvelt a szerződés ratifikálása mellett, hogy a trianoni szerződésben meghatározott válsá- gott bírságok kedvező ítélet nem remélhető. Utalt Wolff Károly a Szófia város esetre, ahol a döntő- bírság Szófia város vagyonosságát zárlatot rendelt el és ennek folytán Wolff Károlyra néve – mint nagy ékeszölással kifejtette – lelkiismereti kérdés, hogy a főváros hasonló lehetőségeit megörv.

Egyenesen bosszantó az erre a szófia esetre való örökös hivatkozás.

Az osztradi tárgyalások alkalmával Alphonse de, a parizsi Office vezetője, azaz terrorizálta le az úgy- osztradi bizottság, hogy Szófiában már hasonló esetben zárgondokot rendelt ki a döntőbírság és hogy Szófia városát sajálni kell, mert a zárgon- dokot kezelő folyán sokkal többet fizet, mint ameny- nyit egyezség esetében fizetett volna. Mikor én a köl- csönügyi bizottsági tárgyaláson kérdést intéstem az- iránt, hogy látta-e már végre egy teremtet lélek ezt a híres szófia ítéletet, azt a választ kaptam, hogy azt senki sem olvasta, de hát Alphonse úr olyan ki- tűnő személyiség, akinek idevonatkozó kijelentése kétségemnek lehet venni. Amikor pedig továbbra is

A demokrata-körök kedé- lyes táncestét rendezzük

a „His Masters Voice”

TRADE MARK.

angol

gramophone

hangja mellett, mely a világon a sok beszélőgép közül az elismert

legjobb

Legnevesebb művészek
Legtökéletesebb felvételek
Leghíresebb jazz-zenekarok

A demokrata-körök forduljanak a világhírd

The Gramophone Comp. Ltd.

céghez

Budapest, IV, Kossuth Lajos u. 8

Békebeli Sphinx zománcedények, berndorfi alpakra evőeszközök, csiszolt üvegkészletek gyári áron

Vázsonyi a zsidókérdésről

A régi Vázsonyi suttogják mellett az újságíró-pályában, míg a demokraták vezérének hatalmas erevére szinte a lélekzetvételre is ránehezedik... Pedig nem a régi Vázsonyi beszél, hanem az új, helyesebben:

Vázsonyi, aki mindig új;

egyetlen szaván nem ül a régmúlt idők porrétege — Vázsonyi, akárcsak a jó újságíró, szinte minden nap előlről kezdi a maga tényszerű pályáját és nem letűnt korszakok alvajárójaként bukkán fel — mint annyi kortársa — a napipolitika küzdelmei közt, hanem mindig mint az *aznap* hőse, az *aznap* problémáinak kutatója és ügyelője, akinek megadott az, hogy *modern* — az *utána* növekedő generációhoz képest és szempontjában, ideályaiban, stílusában fiatalabb, mint azok a fiatalok, akiknek múltja már a — hátuk mögött van. Majd azt mondhatók, hogy az a beszéde, amely a nemzetgyűlés csütörtöki ülésén elhangzott,

nem is — elhangzott beszéd volt, hanem meg-történt beszéd.

szavak, melyek cselekedtek és legalább is a kérdés fejlődéstörténetében,

fordulópontot

jelentenek.

Vázsonyi kiemelte ezt a kérdést, minden partikularizmusból és az egyetemes magyarság perspektívájába emelte.

Nem zsidókérdésként tárgyalta a numerus clausus, amelynek zsidósárral történelmileg messze eltérő jelenség volna, ha nem volna sokkal inkább magyar sérelem, amely a magyarság ártalmára van. Az 1867. XII. tc. ellen sohasem avval hadakoztak, hogy az a függetlenségi párt sérelme — a függetlenségi párt nem a maga számára, hanem az ország számára követelte a kiegyezés kerekének kiterjesztését és legalább is magyar egyenjóságú érvényesülését a monarchiában. Majdnem ez a helyzet — per se más mértékben, keretben és koncepcióban — itt is.

Vázsonyiában nem a zsidóság sérelmi politikusa beszél, hanem a magyar államőr, aki tisztában van vele, hogy a magyar politikának vissza kell térnie a 48-as szaszemzedék felsőleges hagyományához

— hogy a magyar irreducens útja a több jogon, több szabadságon keresztül vezet, hogy ugyanaz a Kossuth Lajos politika — hódítja vissza Magyarországot számára az európai közvéleményt (azon keresztül mindazt, ami visszahátrólandó)

Trianon után,

mint ahogy ugyanez a Kossuth Lajos politika hódította meg Magyarországot számára a nagyvilág szeretetét

Világos után.

Ma már a numerus clausus mellett okot felhozni nem lehet — legfeljebb ürügyet. Vázsonyi beszéde leszámolt ezzel az ürüggyel, kezdve a bolsevizmussal, egészen az úgynevezett szociális szempontokig. Azokkal szemben, akik a bolsevizmustrá hivatkoztak, mint valami zsidóbüntetésre, amelynek következménye nem lehet más, mint a numerus clausus —

sírkövet ragadtató ki a temetőből, Vázsonyi.

zsidók, ellenforradalmárok sírjáról, akik mélyen a föld alatt alódnak a szent ügy diadaláról, amelyért elmerültek. A bolsevizmus!... Ez az érvelés visszavezet bennünket 1919. 12. 13. káoszába... Akkor talán még lehetett zsidókérdést, bolsevista-kérdést és numerus claususkérdést egy arisztoteleszi hármasságban összevonni, azokban az időkben, mikor még a rendület, a bizonytalanság és az izgalom, mint valamilyen szolgálatok végig a közéletben és liberalizmust, szabadságkövetést, szociálisizmust, bolsevizmust, kapitalizmust, merkantilizmust is vidáman egykálap alá vettek.

Ami azt a szempontot illeti, hogy túlprodukción van az intelligenciában, ez igen figyelemreméltó szempont volna — de végre is, amint ezen a helyen már nem egyszer megírtuk, amikor igen bőven és igen helyesen, mert hisz ez az igazi kultúrpolitika, több egyetemet tartunk fenn a csonka-országban, mint amennyiben a békebeli Magyarország aranykorszaka nevelt termelt és türelmettel intelligenciát, akkor ez mégsem lehet olyan kimagasló szempont: végre is: az egyetemeken nemcsak az egyetemi tanároknak építhet, hanem — bár lehet, hogy ez csak előítélet, megkövetelő a békebeli felfogás — valamelyest, valamiképp talán az ifjúság számára is, és talán még gróf Klebelsberg Kuno-nak sem lehet kultúrpolitikai programja egy olyan jelszó, hogy: minél több egyetem és minél kevesebb egyetemi hallgató!

Vázsonyi beszéde történelmi magaslata emelte az egész problémát

— ugyanakkor azonban leszállt a napipolitika chui kőbebe is, amely mögött vidáman folynak azok a látszatok, amelyekben például, Bethlen elválasztja Klebelsbergétől, a munkapárti liberálisok a munkapárti fajvédőtől, és amelyben a sváb fajvédők „Vereke hűs útjára” álmódjál fel magukat... Vázsonyi rámutatott arra, hogy amíg Klebelsberg tagja a kabinetnek, addig kétségtelen, hogy a miniszterelnök helyesli minden tétét. És amikor Vázsonyi a zsidók törhetetlen magyarságának klasszikus hangzatosával befejezte beszédét, kiderült, hogy mennyire igaz volt: mert mikor utána felállt gróf Bethlen István miniszterelnök, hogy megfelleljen Vázsonyi kérdésre, fajnak tartja-e a zsidót vagy nem, olyan választ adott, amely tele volt csigalépcsőkkel, oldalajakkal, kibúvákkal, hogy akár Klebelsberg Kuno, a határozott formulák mestere is elmondhatta volna...

befolyás, amelyet a fajvédők olyan jól ismernek: a Csuza-féle befolyás, sokkal inkább a numerus clausus mellett érvényesítés, sőt ép ez a Csuza-féle politika, amelyel néhány fajvédő politikuskéntüköt kötött. Ép ez a Csuza-féle politika, az amely imperialistakusan akarja kiterjesztetni a numerus clausus határát.

Mi nem egyszer kifejtettük a magunk álláspontját — amelyet Vázsonyi olyan nagygyógon fejtett ki a parlamentben —, hogy

a numerus clausus magyar belügy, amely semmiféle külföldi beavatkozást nem tűr,

lesz a magyar liberalizmusban is annyi erő, hogy minden külföldi beavatkozás nélkül, sőt az ellen, küzdi az alkotmányos a maga álláspontjait. Mi visszautasítottuk azt, hogy a románoknak egyáltalán álláspontjuk lehessen egy magyar belpolitikai kérdésben — akár „jobbaldali”, akár „baloldali” — az álláspont. De a fájdalom, nem a románok tették meg az első lépést — ha ugyan megtették —, az első lépést azok a fajvédő politikusként tették meg, akik az úgynevezett „zsidókérdésben”, amely, ha egyáltalán van, köztölgénytelenség minden országnak, lepakáltak Csuza-val és a szélső román nacionalista fajvédővel — közös „nacionalista internacionalist” csináltak vele, meg pedig majdnem kifejezték a numerus clausus politikájá mellett. És ezek beszédnek Lucien Wolf-ot, akik beavatkozását senki sem kérte, sőt mindenki visszautasította? Nem érték-e, hogy ők az egyetemen a magyar közéletben, akik még a tiltakozás jogát is elvesztették?

A választófog előkészítése

(Történhetik bármely államban)

MINISZTERELNÖK: Kedves főszabász úr, azért hívtam ide, hogy szabjon nekem egy kitűnő választófogot, amely pár évig nem megy ki a divatból és amelyet kifelé mindig modernnek látszik.

ELŐADÓ (természetesen a választófogot bizottság elnöke): Kérem alászáni kegyelmes uram, én minden tekintetben meg leszek elégedve. Mingyárt bemutatok néhány mintát. Csupán néhány utasítást méltóztatson adni né. Izsleése vonatkozásán. Szűkre szabjam, vagy pedig bővebbet parancsol?

MINISZTERELNÖK: Csak szűket. Minél szűkebbet. Most egész Európában ez a divat.

ELŐADÓ: Bizony kérem. Mussolini öccseléjének szállítottunk egy egész testhes állót. (Tovább henege a kunszólással). A Primo di Rivera tábornok ur is nálunk dolgoztat. Ő is mindig szerette a szűk szabást. Ma kérem ez a kegyelmes és előkelő viselet.

MINISZTERELNÖK: Mutasson valamit!

ELŐADÓ: Itt van kérem egy igen előnyös dolog. Garancia: hat évig nyugodtan tetszik hordani. „Általános választófog”, férfiak 22 éves koron felül szavaznak ajrásolt bizonyítvány felmutatása mellett, nők 36 éven felül. Számítalanszor kipróbálva. Melyik férfi tudja felmutatni a születési bizonyítványát és melyik nő vállalja be a 26 évvel? Ezzel a választófoggal általánosan a lakosság tíz percentje szavaz, sőt hívják általános választófogoknak.

MINISZTERELNÖK: Ez tükös vagy nyit?

ELŐADÓ: Kifele tükös, befelé nyit. A szavazás zárt fülkében és zárt borítékban történik (3 szakszak), a fülke falá ivógvöl van (4 szakszak), a boríték vesztelből (5 szakszak), úgyhogy teljesen átlátszó. Szavazás után az elnök a borítékok a világgoság felé tartja. Ezt természetesen előre kell közölni a néppel... Tetszik érteni? Ne mondhasák, hogy félrevezették őket...

MINISZTERELNÖK: A tíz percent szavazót mégis sokalom. Mutasson más valamit.

ELŐADÓ: Kérem alászáni. Itt van egy másik minta. Szavaznak az összes férfiak, akik lefektették az adóhátlatukat és a negyven éven felüli nők, akik nem várták le a hajukat. Ez utóbbi a legbiztosabb. Mert azt még elhiszem, hogy akár a bíródalomban negyven éven felüli nő, de azt már kevésbé, hogy ezek közül a nők közül egy is meghagyta a kontyát.

MINISZTERELNÖK: Ez tükös?

ELŐADÓ: Persze, hogy tükös. Zárt fülke, zárt boríték. Kormánypárti kék fülkékben, kék borítékokkal szavaz, ellenzéki zöld fülkékben, zöld borítékokkal.

MINISZTERELNÖK: Hány percent szavaz?

ELŐADÓ: Öt.

MINISZTERELNÖK: Sok. Nézze, én nem ragaszkodom a tükösökhöz, legfeljebb egy-két kerületben a látszat kedvéért.

ELŐADÓ: Az más. Akkor csinálunk egy olyat, hogy a fele nyit, fele tükös. Például azokban a kerületekben, ahol a lakosság túlnyomórésze élszerecsiparral foglalkozik ott tükös, a többi helyeken nyit. Szavazati joga van mindenkinek, aki nyitlan kormánypártinak vállalja magát. Három percent.

MINISZTERELNÖK: Nem nagyon bírom bennük. Valami új fazon találok ki.

ELŐADÓ: Szakíthatok még?

MINISZTERELNÖK: Hozgyné!

ELŐADÓ: Hány percent szavazhat?

MINISZTERELNÖK: Kettő.

ELŐADÓ: Két percent?

MINISZTERELNÖK: Nem. Két választó. Mondjuk, én és a belügyminiszter. Egy ilyen egész újszabású dolog szeretnék.

ELŐADÓ: Új már nincs a nap alatt... (Huege). A Rakovszky kegyelmes ur is ilyensterít rendel nálam a minap...

Stella Adorján.

Már nyíltan beszélnek a diktatúráról

A nacionalista internacionale hősei

Most már nyíltan beszélnek a fajvédők a diktatúráról, sőt orával — ha nem is permutatívval, de évneműtől kezükben — beszélnek róla. s egyikik kijelenti, hogy a diktatúrának legalább két-három évig kell tartani; sőt chez még azt is hozzáteszi, hogy a fajvédők másképp mint diktatúra által nem is kerülhetnek hatalomra. Ez körülbelül igaz. Másképp mint diktatúra által, nem kerülhetnek hatalomra — s ez nemcsak azt jelenti, hogy — tehát egyáltalában nem kerülhetnek hatalomra, hanem egy őrisi fogyerletet is jelent, példátlanul nyílt bevallást az a győztesnek, mert hiszen mindig a győztes az, amely csak erőszak útján, csak az alkotmányos küzdelem megkerülésével, csak a diktatúra szempontjaitól érvényesülhet. Ezek a diktatúrás álmódosítások nem újak és termoföldüljűk nemcsak az itteni fajvédő politika, mert hiszen tagadhatatlan tény, hogy a diktatúra nemcsak álom, hanem meg is valósult már Európában több pontján. Bizonyos naivitás volna megfellekenni arról, hogy ezt a szerencsétlen országot ép egy diktatúra lökte a legmélyebb katasztrófák tengereikére; — hogy az a diktatúra más színű volt, az mindenesetre fontos, mégha a diktatúrákat általában nem is színezényalati jelszavak, vagy programjuk teszi, hanem módosítók, amiben a diktatúrának nagyobbára egyek. Érdekes, hogy bizonyos publicisztikai járőrök is ment már végbe a diktatúra érdekében, Szegefi Gyula is elégedetlen a parlamentarizmussal és egy „új rendszert” hívogat — bár maga nem feledezik meg arról, sőt be is vallja, hogy manapság egy helyen meg is van már az a rendiség, Moszkva vörös rendisége, amely mellett modern alkotmányos demokráciák voltak a közepkor legbőrbőbb rendiségek is. Azt mondja az ifjú tudós valahol, mikor a parlamentarizmus elcsúszkázik, hogy „a kormányzókat és kormányzókat” megint közelebb kell hozni. Megint? — ez kisse régebbes. Ez nem kevesebb, mint visszamenni a XVIII. századba, mikor azonban a kormányzókat és kormányzókat olyan közel voltak egymáshoz, hogy nem is látták egymást, mikor a paraszt jogtalan pária volt, az igazság fogalma olyan homályos, mint a jór: visszamenni abba a korszakba, amelynek temetési énekét a Louvois-k, Metternichék, Pálffy Fidelek, vagy

Schwarzenbergék vitték magukban szívükben. Aki Fabianusok, vagy Retsz bitorosnak XIV. Lajoshoz íntesteti feltörlesztéseit, vagy hogy egy sokkal közelebbi dologt mondjunk, Grünwald Béának Régi Magyarországot olvassa, megdumálja, milyen közel voltak a kormányzókat és kormányzókat abban a reuli korszakban, amelyet oly sokan hivatgatnak vissza. Szegefi Gyula bizonyára nem azt a rendiséget gondolja, amelyet például a fasizmus jelent — akik azonban a diktatúrát nem innak, de programként beszélnek, azok arra gondolnak. És meg valaminek, mindig, kivétel nélkül és feltétlenül csak a maguk diktatúrájára, — holott amint egyszer lesiklás történet az alkotmány útjáról és diktatúrák jünnek, vagy akárcsak jöhetnek, akkor akárhány a diktatúrája jöhet és Eckhardt úr, mint diktatúrát, másnap szemben találja magát egy még jobbaldalibb, még fasiztább, még intranzigensőbb diktatúrával, mert hiszen a diktatúrához az is hozzátartozik, hogy az *marja*, *aki bírja*, meg pedig nemcsak a diktatúra szenvedő alanyaül kizemelt országok, hanem a diktatúra vezetéséről álmódosított diktatúrákat is. Burghardtnek, a nagy történetnemtől mély igazsága áll itt is, — a diktatúra is csak olyan forradalom, amely felfajla a saját teremtetit épügy, mint a saját gyermekeit. A diktatúra — forradalom: Magyarországnak pedig, amely ma is még a habóri, forradalmak és ellenforradalmak utóbaját izzgat, igazán elég volt minden forradalomból. Itt diktatúra nem lehet — se fajvédő diktatúra, se más, se semilyen. Magyarországot felmentésének útja csak az alkotmányos életen, szabadságon és konszolidáción át vezetett történelmi hivatásához.

... Nem véletlen, hogy a diktatúra rajongói a numerus claususnak, de a „nacionalista internacionalisták” rajongói. Egész mulatságos, hogy Vázsonyival szemben ki hivatkoztak „arra a bizonyos francia írástólra” Lucie Wolffra, akiről Vázsonyi valószínűleg azt sem tudja, hogy kicsoda... Ők hivatkoztak — ama magyarülözö Csuza szövetségesei, akiről aztán egész alaposan tudja mindenki, hogy kicsoda. Valahol azt olvastuk, hogy a numerus clausus dolgába román befolyás avatkozott volna be Genfben. Sainte hitehelen ez úgy; végre az a román

Mikor a lakások felszabadulnak

írta: ZSOMBOR GÉZA

A legközvetlenebb politikai és társadalmi harcoknak kétségkívül legnyilvánosabb problémája a lakáskérdés. Elsőrangú állami és társadalmi érdekekben áll, hatalmas tökecsoporthok kapitalisták törekvése mellett, a nincstelenek százaitól kerülnek át egymással szemben. A feloldó hatalmi tényezőnek tehát nagyon kell vigyáznia, hogy kellő megértéssel biztosítsa a téren is a békebeli állapotokra való, zökkenés nélküli átmenetet. Elhibázott és elhamarkodott intézkedések könnyen olyan viharokat támaszthatnak, melyek kihatásait alig lehet előre látni.

Tanulások szempontjából abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy éppen most, december 31-én jár le Ausztriában a lakástörvény hatálya. A nagyszámú lakosság szociális problémáit álló kormány elhatározta, hogy a törvényt el nem gyűrt átként, mely állást foglalás külföldön Bécsben olyan tümeges tüntetéseket provokált, hogy a kormány máris kritikuss helyzetbe került.

Pedig a bécsi lakosság távoztól sem olyan válságos, mint a budapesti. Ausztriában távoztól sem kellett féltősen várni annyi menekültet, ahányt, mint nekünk Budapesten. Ott a csek, lengyel, olasz és délszláv tisztviselők nagyszámú, könnyen elhelyezhető nyert a nemzeti utódlásokban. Azonkívül Bécs az utóbbi években tízezrek új lakást épített. Paloták, lakotnyák és különféle fölszerelésű vált középületek lakásokra való igénybevétele által 1919 óta 14000 lakást utaltak ki a lakosságigény részére. A lakáshivatalt még a szülőkkel is kényeztetette arra, hogy kétszáz lakást engedjenek át! A kormány, hogy a lakásforgalom fokozatos felszabadulását kihatásaitban enyhítse, az 1925-iki évről a következő lakbérkorral alapította meg: Minden 100 aranykorona lakbérkor után fizetendő lesz februártól kezdve 20.000 kor., augusztusban 40.000 kor., 1927 februárban 50.000 kor. és végre 1927 május elsőjétől kezdve a legmagasabb bér, 60.000 korona. A boltbérkorhoz hasonló progresszívított állapított meg, úgyhogy a lakbérkorok a békeidőszak mindössze 42 százaléka érték el. Felszabaduló lakások igénybevétele a jövőben csakis oly esetekben rendelik el, ha azok egy hónapon belül nem lettek bérbe adva.

Amint látjuk, a hivatalos osztrák lakásrendszert összehasonlítva a magyarországiakkal sokkal enyhébb, mégis az ottani kormány lépése régebb óta feloldulást eredményeztek. A bécsi hatalom négytízötven főtől ember tiltakozott a kormány szándékai ellen. Bécs város polgármestere pedig „a tizenkettődik órában figyelmeztette a birodalmi kancellár lépésének súlyos következményeire és a törvény szociális kihatásait elhárít magától mindennemű felelősséget.” Egyben követeli, hogy jövőben a főváros részére a lakásügyek intézésére nagyobb befolyás biztosítások.

Akik tehát a magyarországi, de különösen a fővárosi lakáskérdést kívánják megbolygatni, komolyan vessenek számot a következményekkel. Lehet, hogy nálunk kevesebb tiltakozó népgyűlést tartanak, mintán azokat valószínűleg nem engedélyeznek, lehet, hogy Budapest polgármestere nem merne kormányával olyan hangosan beszélni, mint a bécsi. De a kérdés szerencsétlen megoldása esetén a tömegnyomor bizonyára hatványozott mértékben jelentkezik és a tömeghangulatot előkészítendő elkezdődött kitérőre. Fél, hogy felfúsztat, kell elővigyázat nélkül egyszer csak megis elpattan a húr.

ELADÓ SZABADALMAK:

Csőlepipa, büröndlakúra összehajtható ágy, bármely varrógép felszerelhető kőszőrű és fenyésítő, hordómező kőszőrű, kőrekpár, szánkó- és egyéb gép- és tömegkészítési szabadalmi előadók, vagy gyártási jog kapható. Bővebb felvilágosítást ad

ÁRON és MOLNÁR szabadalmi iroda
BUDAPEST VIII., JÓZSEF KÖRUT 9. SZÁM
„Feltalálók útmutatója” útján

Engedményes árban hangszerek és gramofonok
a Nemzeti Demokrata Pártkört tagjainak
Lemoz udjanságok legnagyobb rakására
Hangszer-Ötthon
FEKETE MIHALY
Budapest VIII. kerület, József körút 9. szám

Vasbútor, rézbútor
sodronygyártások **Klein Gyula és Tára** vasbútor-gyárában, Budapest, VII. kerület, Dob uca 58. szám

Krámer Adolf
festő- és mázoló-mester
Budapest I. Erzsébet u. 4. Tel. I. 92-27

„Egy győztes mérkőzés többet használ az országnak, mint amennyit fiz külügyminiszter ronthat” — mondja POSTA SÁNDOR, a viládból győzelem után

Osilerék nyáron ismét Budapestre jönnek

Nevezetes dátuma volt a magyar sportnak az elmúlt vasárnap. Ekkor mérték össze erejüket és tudásukat Posta Sándor dr., a kardvívás világbajnoka és Osiler dr., sokszoros dán kardvívójának, az egyetlen, aki a legutóbbi olimpiás alkalmával a sok mérkőzéstől már fáradt és eleséigodott magyar világbajnokot legyőzte. A vasárnapi revánsmérkőzés Posta Sándor dr. fényes győzelmével végződött. A dán bajnok maga is elismerte Posta szuperioritását és a két bajnok a legjobb barátként hagyta el a pályát.

Felkerestük Posta Sándor dr.-t, akinek győzelme külön büszkesége a demokratáknak, hiszen a Belvárosi Demokrata Pártot, amelynek elnöke, nagyrészt ő szervezte meg. A lépésen találkoztunk vele. Rohan lefelé, a patikába, gyógyszeréskert.

— Boesánatot kérek — nevet — az inasom apja berte, hazaküldtem a fiút az öreg mellé. Így magamnak kell az ilyen kis bevásárlások eszközölnöm.

Rövid premes bekecs van rajta, puha kalap, arca csak úgy ragyog a deris, önbizó erőtel. Minden mozdulata előtűzdos, minden gesztusa a magával megegyezőt, munkájának eredményeire büszke, erős, akaraterővel dúzzadó férfi. Csak egyet nem szeret: ha dicsőrik.

— Nem csináltam semmit... — mondja. — Tíznyolc éve küzdök azért a pozícióért, amit ma a kardvívó sportban elfoglaltok. Tudja, az ilyesmi először szórakozás, testedzés, később az ambíció úzi, hajtja az embert, végül pedig súlyos kötelességé válik. A múlt és az elért eredmények köteleznek. Nem is az a fontos a dologban, hogy elért-elemet legyőztem. Az a fontos, hogy egy ilyen mérkőzésnek nagyobb propaganda-ereje van számunkra a külföld előtt, mint tizenöt góli bexednek. Propaganda... ez az, amire szükségünk van. Ilyen sportesemény miatt a külföld foglalkozik velünk olyan férfi, mint Osiler dr., aki legjobb barátomként távozott Budapestről, többet használ az országnak, mint amennyit fiz külügyminiszter ronthat. Most láttam megint, milyen keveset tud rólmak a külföld. Osiler dr., a felesége és Mahaut asszony el voltak ragadva Budapesttől és kijelentették, hogy fogalmuk sem volt arról, milyen szép város a mi fő-

városunk, milyen intenzív kultúrélet élnek a lakói, mennyi látnivaló akad itt az idegen számára, de nem tudták azt sem — és ez a nagyobbik és komolyabb baj — hogy Budapestnek micsoda előrangú termál-fürdői vannak. Pedig ez a mi hibánk, a propaganda teljes hiányának következménye. Meg is ígérték, hogy nyáron ismét eljőnnék Budapestre, hogy hosszabb ideig élhessék ki minden szépségét.

Közben visszerkeztünk Posta Sándor rendelőjébe. Az íróasztalon, a könyvespolcon bronz, márvány- és porcellándíszmük — egy-egy győzelem emléke, Bekérte az olimpiái oklevél.

— Nem vagyunk elég sovinszták... ez a mi bajunk — folytatja az uccán megkezdett mondatot a magyar világbajnok. — Úgy értem: nem úgy nyitnánk meg a szovinizmusunk, mint kellene, amint hasznos volna. Nem egymás üldözése, az ellentétek fokozása a hazaszeretet, hanem az összetartás, a minden tekintet felérvető összetartás, a demokrácia összetartása a haza boldogulása, virágzása, megújulása érdekében. Jó propaganda... ez az igazi szovinizmus. Ezt tanuljuk meg, erre vegyünk példát a külföldtől. Ne a saját társunkat gyűlöljük, ha mindennél gyűlölni akarunk, ne azt, aki velünk szenved, velünk verzik, ha talán más az elve, hite, gondolkodása, mint a miénk.

Ez Posta Sándor kedvence témája. A magyar művelődés, fokozása és az összetartás érzésének fokozása. Lángol az arca, ragyognak a szemek, amikor ezekről a dolgokról beszél.

Nyílik az ajtó. Szép, karsú, széke asszony lép be rajta: Posta Sándor felesége. Kedvesen mosolyogva nyújt kezét.

— Azután szépeket írjon a Sándorról — kérlel bennünket félig tréfásan, félig komolyan.

— Lehet róla másképp is írni? — válaszolunk kérdéssel a kérésre.

Posta Sándorné meleg tekintettel simogatja az ura arcát.

— Nem lehet... dehogyan is lehet... Amikor ő a legdrágább, legjobb ember a világban.

Vele érezünk, amikor ezt mondta...

A fővárosi tanács és az építési albizottság harca A fővárosi javítóműhely fejlesztését ajánlja Orczy tanácsnok

Több ízben megemlékeztünk már arról a furcsa és egyáltalán nem lojális magatartásról, melyet a főváros középületi ügyosztálya az építési albizottság határozataival és kívánásaival szemben tanúsított. Rámutatunk ennek kapcsán arra, hogy a főváros egyes ügyosztályai nem hajlandók tudomásul venni a közügyek érvényesítésének megvalósítását és még mindig Wolff Károly sótt és gyűlölködő szellemű akadályozza meg az új közgyűlési többséget akarata keresztülvételében.

Úgyiszlán az új közgyűlés első ülésszakának napjától kezdve állandó harcot folytat a blokk a városi üzemek ellen és különösen erősen

követeli a fővárosi házi javítóműhelyének megszűntetését.

miután ez az üzem felesleges, drága és sérti a kispárosság érdekét. Ezzel szemben az a bizottság, mely a minisztérium részéről vizsgálta meg a fővárosi üzemeket, teljes ellentétben a blokk és különösen a középületi albizottság kívánásával a javítóműhely fenntartását és némi kiterjesztését ajánlja. Ehez a jelentéshez fűzött most érdekes és tanulságos pikantéria gyánadt az a jelentés, melyet Orczy Gyula tanácsnok, a második ügyosztály vezetője tett Spicz Jenő dr. polgármesternek az üzem ellenőrzőbizottság jelentéséről.

Ebben a jelentésben különböző javaslatokat látnak, melyek az üzem kifélesztését célozzák. Levegőzi a tanácsnok, hogy az üzem nem azért nem volt rentábilis, mert esetleg a vezetők és gazdálkodók haragot sok kívánnivalót maga után, hanem arra a meglepő és valóban szellemes megállapításra jut, hogy

az ügyosztály meggyőződése szerint minden bajnok az építési albizottság az oka, mely nem hagyja a szegény javítóműhelyt békén dolgozni.

Sőt azok a fránya kispárossok is folyton intrikálnak a műhely ellen.

Annál hajlandó elismerni a tanácsos úr, hogy

az ipar — különösen ma — nagyon is rászorul arra, hogy munkát kapjon és szívesen látja ezeket az apró munkákat is. De véleménye szerint a javítóműhely munkája lényegesen fogva olyan, hogy ha azt a kispárossoknak adják ki, a javításokat ellenőrizni nem lehet.

Mind ezek alapján a tanácsnok

felveti azt a kérdést, nem volna-e időszerű a műhely új épületet teljesen lebontani és helyére modern üzlet- és bérházat emelni, melyben a javítóműhely irodája is elhelyezést találna.

Ez ügyben már az ügyosztály egy konzorciámtól konkrét ajánlatot kapott.

Végül a javítóműhely működési körének megállapítása tekintetében azt javasolja a jelentés, hogy a mai munkakörön kívül (közoktatási, közegészségügyi, szociálpolitikai és közjótékonyasági intézetek műszaki felszerelésének javítása) a gazdasági hivatal munkakörébe sorolt tabáni kisajátított házak jókarbantartása, vándházak, régi vámfelügyelő házak, a dunajbórti szegényház, várnőri tavasza órházak, vámsorompók javítása, városi telkek bekérítése, a műszertelen kárpítás, mázoló- és faszózó műhelyek, a városháza, régi országház és világos műszaki berendezések fenntartása, végül az autógáz- és gumibroncsjavító műhelyek további vezetését is a javítóműhely vegye át.

Ime:

az építési albizottság az üzem megszűntetését javasolja, a tanácsnok erre természetesen kibővített indítvánnyal felel.

A harc pedig folyik tovább és kára belőle a kispárossok ezreinek van. Itt lenne az ideje, hogy a közgyűlés végre pontot tegyen az egész história után és megmutassa, hogy valóban azért dolgozik, amiért őt a városháza a választók beklédte: a kispárosság javáért. Ami a blokkot illeti: ez meg is fog történni.

Karácsonyi levél

Kedves Barátom! Karácsony van, amit már mondani szoktak: a szeretet ünnepe. Karácsony, amikor megáll minden munka, amikor mindenki csak ember és nem gép, nem robotoló barom, Csupa, szép, meleg, anyagi ünnep. És az asztal tele ajándékkal, a gyerekeknek égnek a falcimádott szőlőfenyők, a karácsonyfák. A gyermekek boldogan kacagnak, felhívják az ének, aztán jön a lakoma, diós-makos palta, füstölő sonka, jó bor. Megesikokjok egymást az emberek. Szeretik egymást. Boldogok. És a szűkölétsi őket a templomba. Éjszaki misére. Szép, jó karácsony! Így állt a kalendáriumban. En így tanulom, így népezttem. Talán így is volt valamikor. Ma?

Mikor kisgyerek voltam, örültem a karácsony-nak előre. Szívet volt, nem kellett iskolába járni. Van-e nagyobb öröme a kis nebulának? És azután napokig, csorogtatva a kirakatok előtt, Lieber, Kertész, Rippl, Dranner, Bösendorfer, ezek voltak a leg-keresettebb játékküldetők akkor. Ott álltam a játékküldetők ablak előtt és válogattam a szememmel. És aztán a nagy napon, a szeretet estején, megdöbbenem, boldogan feledek meg. Volt sok ajándék: játékok, könyvek, meggyás, és a két próbatétel nap ki mozdulhat a szobából, gyönyörködtem, szórakoztam ajándékaimmel. Ma már nem járok iskolába, nincs vakáció, mert nincs felelés, se matematikai dolgozat, nincs mit írni, nincs mitnek örülni, ma csak élet van, mindennapi élet és a perzsa háborúk helyett a napilapokat tanuljuk, a köcsörök helyett a jelet, ma már nem járunk a próbatétel napokon játékküldetők, legfeljebb csak gondolatokkal, szöveg napoknak emlékeivel.

Egyedül vagyok. Ezen az estén fáj, nagyon fáj az egyedüllét. Meleg este ez, és én fázom. Hűdörög bennem, mert nemcsak az este látom, hanem a holnapot is. Az ünnepnapot hűdörögnapot. Az új harcol, az új gyűlölködést. Mert a Megváltó csak egy este született meg, de maradt még 364 másik nap, más este is. Amikor nem a csillagszóró lángol, hanem az irigység, a harag és a gonoszság. Bűnt, hogy ma is erre kell gondolnom, ma, amikor mindenki mosolyog. De, ha az ember egyedül van, gondolkodik, és néha az emberiségre gondol és akkor sírni szeretne, néha önmagára és akkor bizakodik, remél, mert fiatal és rendszerint fűti valami, vagy ideál, vagy ambíció, pénzvágy, siker, álom, szerelem, barátság. Így bizakodunk mind a ketten mi is. Te, aki sikert remélsz, harcolsz, ambíciós vagy, és én, aki semmit sem akarok az életől, csak nyugalmat, békességet, megelégedett csendet, amit valakivel, szeretettel, megértem, igaz női lélekkel együtt élvezhetek.

Esembe jutnak régi karácsonyok a mai estén és bizonyára elgondolkozol Te is a múlton. Olvasom újra laborki lapokat. Amikor sok karácsonyfa volt körülöttem. Fenyves erdő, Kárpátok. Tábori éjszaki misé. És manapság fenyveszárók. Halottfogás. Megszületett a Megváltó, de egymást ölték az emberek. Emberek, akik nem is ismerték egymást. És gyerekek aludtak csendesen, anyagi álom almodva, magukhoz szorítva a legnap kapott babát. És az átvő gyerekekre, akikre tegnap az Urnak mosolygott az ég-ből, ma ugyancsak az égől bomba hullott. Repülőgépről dobált. Háború volt. És itthon imádkoztak annak az egészséget, aki akkor már ott a hóba omlott és piros vére a fehér hóba folyt, a szőlőfenyők közt. Píros-fehér-szőlő. A mi trikolorunk. Ma is és akkor is, ott a Kárpátoknál. Ott, ahol ma Csehország van, vagy Románia, ott, ahol a mi főink, apáink, testvéreink küzdöttek a mi földünkön, a mi földünkön.

Azután jöveszem egy másik leveled. Szibériából írtad. Ott ért a karácsony. Fogolytáborban. Barakban. Idegenek közt. Idegen az és idegen nyelv honában. Ahol nem tudtadok semmit arról, hogy mi van a világban, mi van itthon, mi lesz veletek. Ahol nem tudtadok, lesz-e még hazátok, hazajöttök-e egyszer. Ott is magyarul imádkoztak a magyarok is-téhez és mert más ajándékot nem tudtadok adni egymásnak, a legnagyobb ajándékot: a testvéri szeretetet.

Vajon hányan gondoltok ma erre? Te bizonyosan, mert Te mindig ezt adad. Te nemcsak karácsonykor. Te mindig szeretted. Te nemcsak ezen a napon. Te mindig ajándékoztál. Politikus vagy és egész életed a köze. Iró vagy, és minden érzésem, minden gondolatod mindenkié. Te mindig adtál, mindig szeretted, mit kaptál érte cserébe?

Az én karácsonyaim peregnék te előtted. Amikor külföldön bolyongtam az utcán, ahol a forradalom ölékelt és táncolt. München, 1918-ban. Fekete, csupasz, tükörré karácsony volt ez. És egy másik este a svájci hegyek közt, szanatórium, betegek, tüdőbajosok háza, ahol vártuk a Megváltót, aki megszabadul a szenvedéstől, köhögéstől, fájdalomtól, vérzéstől, s ahol testem omlott és házakat rombolt, emberek ölt, és mi meghököntünk az ajándékot: az életünket, a miénket, mert az megmaradt.

Ma Pósten ünnepelünk mind a ketten. Te a családoddal és én még egyedül. Te otthon vagy és talán és az egyetlen este az évben, amikor szavarálnak a családoddal vagy. Nem rajtad múlik, mert ha lehetne, Te most is dolgozol. De nem lehet és ezért ülök ma feleséggel mellett, és kisládd az üledben. Ma nekik ajándékozod magad, mások mindenkié vagy, de családod, saját magadé soha. Nem szöb a kisládd tapsa, amivel a hintalovat köszönti, mint a fő-

meg, melynek tengere bosszút után dörög össze? A tényleg csak lapadni tud, egy-két percig azt is csapd. De nem emlékszik s nincs benne álta. Önzetlenség, önfeláldozás elismerik, — de csak néhány és megdöbbenek, hogy nem vagyongyűjtésre használták idődet, pedig feltehetően ezt könnyen sikerbe vitte volna. A köze volt, az is vagy, ezért van tenger gondot, folytonos munkát. És ezen a csendes estén, ha gondolkodol, mit mond az agyad? Erdemes? Szép temetésed lesz, az bizonyos, erre ad az emberiség. Sok szónoklat, díszírték és autót? Aztán, amikor már nem leszel, amikor már nincs hatalmad, nem vagy itt igazmondóddal, becsülettel és megközelíthetetlen puritánussággal, mely hatalom, az igaz, amíg él, de nem vagy; akkor a családod koldusbotot vehet a kezébe. Szeretted hírdetni ott, ahol fájóddak vannak, ahol Eckhardt nevű ping-pongozó ergon fajmagyar duhajdok? Ambíciód vannak ott, ahol Kuna P. képviselő, Patasi díltartó volt és Lendvai-Léhnér a közhatalmat ma, mint néhány évvel ezelőtt Gándor Ferenc és Magyar Lajos volt Munkára prédikálás, együttes díltartó, és röhegő hallgat Zsírky, Utain, Radosi Mátyás és Vágt István? A régiel kiengesztelődése az eszmény? A legtöbb ország parlamentjei verekedés van. Kormányok világban és az új profeták, Cucca, Hitler, Trotskij, Ford, Kun Béla: mit akarsz Te?

Látom, amikor mosolygós: c sorokon. A bibliát idézed. Tolstojra hívtál. Amellett azt mondd, igaz van, igazam van a magunk szem-pontjából, gyors emberi szempontból. Igazam van, hogy nem érdemes mással törődni, csak a saját boldogságunkkal. Családod alapítai, gyermekeket nevelni, pénzt szerezni, nyugodtan, jólétben élni. De...

De minden ember egy család. Egy nagy család, mely ma egyformán ünnepel, ma testvér. Hát nem szöb így? Hát nem kellene, hogy mindig így legyen? Nevelhetünk-e gyerekeket anélkül, hogy ezt az érzést öntsük bele? Nem ebben különbözik az ember az állattól? Egészség és jólét, ez a két tényező a boldogság, de élvezhetjük-e nyugodtan, ha más szükség-ködi?

És a szíved körülötte mások karácsonyán. Meg-mutatod Beniczky Ödömet és Panczák Jánost, nekik is karácsonyuk van ma. Nekik is megszületett a Krisztus. És élvezetük külföldi padlászobákba, ahol ma-gyar diákok kuporognak ezen az estén, elhagyottan, numerus clausus magyar diákok. Bevilágítás: en-

nek a nagy városnak számtalan lakásába, ahol a nyomor az úr, ahol nincs karácsonyfa, mert még köny-gér nincs, föltárod a lerongyolt kőpócskát, a seprőket, a nyomorok mellőzöttségeket, a szenvedés és sanyasod-úságokat, akik jobb napokat láttak, akik vala-mikor adtak, de nem kapnak semmit és ezen az estén még se panaszkodnak, csak imádkoznak, mert hisznek.

Hisznek és nem szabad őket megcsalni. Hisznek és fenn kell tartani ezt a hitet, mert egyébként nincs, mindenüket elvesztik láruk. Ilyen ma édesanyád, Hungária is, hisz a jövőben, hisz a falban, hisz a feltámadásban.

Az Új Testamentum szerint a Megváltó a ke-reztől szenvedett és meghalt az emberiségért. Csak az visszt előre az emberiség, aki szenved érte. Sok-nak kell még szenvedni, soknak kell meghalnia, s ha a „do ut des“ elve győz, akkor csak fenevadak le-szünk mi is.

Erre tanított a kisládd, míg a hajd simogatód. Szent karácsony estején szeretetből beszélsz nekí, mint az én többi napjaim mindegyikén. Mert min-denkit kedvelek szeretet és a had arra tanított, hogy mindenkinél jó testvére legyen. Ne kíváncsi rangol, ne vágyjék átvér, elismerésre, ne fusson az arany-borjú után, csak nyugalmat legyen, nyugalmat, hogy teljesítette kötelességét, hogy lelkiismerete tiszta, hogy álmát nem sávjára semmi.

Talán neked van igazad. Lehet. Csak a magad szempontjából nem, de a világ részére bizonyosan. Te nem iszolok áldást fel, mint Ábrahám, hanem önmagadért. És amikor ma a karácsonyfa gyertyái lobognak, engedj meg, hogy Hoszad, aki egész évben ajándékozt, ma én jutassak egy kis ajándé-kot, a hálát és szeretet mécsesét, egy kis gyertyát gyújtsak én is azoknak, akik fenttarják bennünk a hitet, a bizalmat, azt, hogy ünnep van, és hogy: „Lesz még egyszer ünnep a világon!”

Dr. Vázyonyi János.

Sikongás

Itta: WCLASSICS TIBOR báró

Kinek állók útjába?
Mondjátok meg, kérlek.
Ti jámbor uraschk.
Ti szegény legények!

Próféta kiúra, gyász hozott a földre,
Jussom van tán nekem is még egy apró
[kis rögre?

Feljeltek hien,
Ennyit csak megérke?
Ti dölceg uraschk,
Ti szegény legények!

Kinek vétettem én,
Hogy így kell tengődnöm,
Keresve éveken
Vergődnöm, gyótrődnöm?...
Se házam, se ökröm,
Se megélhetésem,
Amint volt, elszedték:
És az életbreim.

Dalokat zengeni a szent hivatásom,
Csak fajt, könnyet adok, nincs egyebem,
[údsom.

Hej pedig, kinek kell ma szomorú ének?
Ar újak nevetik, fitymálják a rének.

Sehaj no, maradjak,
Aki eddig voltam,
Dacos leszek, büszke leszek.
Élve anyag holtam,
Mig időm lepereg,
Búcsút int az óra.

Mig majd elmehetek
Örök nyugovóra.
Legyek a nagy magyar lélek részes
[tárlása,
Legyek szenvedő szívemnek síró síkon-
[gása,
Legyek elő szemrehányás a csúf
[gonoszaknak,
Legyek hűség, legyek szentség, jóknak,
[igazaknak!

Bútorhitel Évtizedek óta nevelt és közmert bútorhitelirozálványokat ímet életbe-leléstől. Mitől ez? Is kézzel és ártak számtalan. Hálósok, csédlők, ártások nagy válságban, legked-vebbök fűtetek feltételek mellett. **BÚ-G-MIL KERESKEDELM R-T.** Bútorruház, VI. ker- Vilmos császár út 45. ezeltől **Balázs és Tarsa**

OLCSÓ BABAJÁNLAT!

Mozgótestű baba diabóló-frizurával, 14 cm magas ...	20 ezer
Mozgótestű alvbaba nyitott hajjal, 23 cm magas	25 ezer
35 cm magas ...	50 ezer
Mozgótestű alvó franciababa 26 cm magas	40 ezer, 29 cm
50 ezer, 39 cm ...	70 ezer
Ülő- vagy álló karakterbaba alvó, gyönyörű kivitelben , 15 cm 25 ezer , 18 cm 40 ezer , 22 cm 50 ezer , 24 cm 75 ezer , 30 cm 90 ezer , 38 cm ...	130 ezer
Ülő karakterbaba alvó, selyemruhában, fejköttével, 18 cm 50 ezer , 22 cm 65 ezer , 24 cm 90 ezer , 30 cm ...	120 ezer
Mozgótestű magyar menyecskebaba 20 cm magas 15 ezer , ugyanez por-cellánfejjel, alvó kivitelben, 20 cm 33 ezer , 26 cm 50 ezer , 31 cm	100 ezer
Mozgótestű baba a legdíszesebb ruhában kalappal, 16 cm 25 ezer , 21 cm 30 ezer , 28 cm ...	50 ezer
Mozgótestű baba karakterfejjel alvó, puftos ruhában , 35 cm ...	75 ezer
Franciababa díszes selyemruhában, kalappal, 31 cm ...	65 ezer
Mozgótestű baba ill. sportruhában 30 cm 25 ezer , 27 cm ...	50 ezer
Mezőkövesdi matyó baba cégnél különlegessége ...	65 ezer

Beszélőbábok ólári választékban

Tekintse meg 36 díszesen felszerelt karácsonyi kirakatunkat!

REISZ ÁRUHÁZ

Király utca 47, Csányi utca sarkok

Árjegyzéket bérmentve küldünk
Vidékre utánvétellel szállítunk

Anna néni nem fűt...

Úres telkek között szalad a helyiérdekű villamos a várm. fűtő és az úres telkek fehérek hűtőakarái alatt. Tizenöt percre nyitja a Calvin től, a Sós fűtő közelében már szinte fűtő alá ér a ember magát, szantó, réti, fák, csak egyből, egyszerűen ültetőit emelők, azok is kevesen. Itt, a szabad levegő legnagyobb kék fűtő hűtőgép van, mint benne a városban, a szél járása is akadálytalanabb, erősebb és ártóbb, megpáztá azt a háromemeletes bérházat, mely az útjában áll. Félkapaszkodunk a III. emeletre és meglátjuk a 8-as számú ajtó előtt. Csengő nincs és az átvágó tele van ragasztva papírral, eltüntetve a réseket és hűtőgátokat. Itt, úgy látszik, nincs divatház az ablakbirtosítás.

A zörgésre maga a házasszony nyit ajtót. Közvetlenül, sovány, rücsösarú koros nő, valamikor híres szépség volt, *örök örege*.

— Isen húzódj! Csak hogy végrehajrá eszedbe jutok én is! Toldj ugyan megvárhatna az ember és nem tudná róla. Sétál be szépen a baloldali szobába. Háromszobás, szégyenszóras lakás, egy-egy bútor-darab régi jó világító regél. Az ablak itt is papírral betárazva, az ágyon látszik, hogy már meg volt vetve. Dermesztő hideg.

— Miért nem fűt, Anna néni? Magának már nem szabad ennyire kacsózkodni a hideggel, hiszen megfáz, beteg lesz és tudja, a patika, az orvossg drágább, mint a szén, meg a fa. Inkább tüzelő forgyassa a pénzt, mint medellára.

— Forgyassa a pénzt! — Zsemszedik az öreg asszony —. Könnyű neked beszélni, de hogyan forgyassam azt, ami nincs! Tudod, hogy albrölket tartottam, abból volt egy kis pénzem. Itt lakott nálam egy törvényesítő jegyző már öt éve, rendes, jó fiú volt, most megházasodott a fivére, szereztek valahogyan lakást és ő odament lakni. Az udvari szobában kedves, derek nő lakott, nagyon fázott mindig, hát elutazott a nővérehez falura. A esedékszámba inkább könyörületből, mint pénzért befogadtam egy orosz nőt négy gyermekével, ezeknek én mondtam föl, mert végre is megintam, hogy az asszony állandóan a konyhán legyen és folyton főzzön. Őt szájkam pedig sok kell, belátom és inkább lemondtam a jövődelomról.

— És most nincs senki lakója? — Nincs. Elszéje óta senkim sincs, magam vagyok az egész lakásban és az egész lakás hideg. Egy héten legfeljebb kétszer mek befütem, de akkor is csak 2-3 kő szentet tüzelek és ezt a melegot alig lehet megérteni. Nagyon kórik, küldjél nekem lakót, mert nem tudom, hogy mi lesz velem.

— Elbédelt már Anna néni? — Igen. Főztem babot és csináltam pirított májat. A nagy csarnokban vettem egy kg disznósajat 12.000 koronáért és ez egy pár napig most elég lesz.

— És mit csinál, ha egy hónap múlva sem akad lakója? — Írtam a bátyámnak Amerikába, hogy küldjön valami pénzt. Mondt csak, tényleg öt ezer koronába kerül a bétveg egy egyszerű levélre Amerikába!

Bizony sok pénz annak 5000 korona, aki 12.000 koronáért vesz májat és három napig ebédel benne.

— Hol van a szép csillár, Anna néni? — Eladtam azt is. Nem sokára már nem marad semmim, csak a hadikőcsönköntvények. Egyrészt, sorban vándorolnak el tőlem: a hosszú zongora, a vésett kristályoharak, perzsaszőnyegek, szép zöld, rózsaszín szalaggarbiturák, az ezüstöm, a kézmunkák. Nincs már semmi ékszerem, nincs még óram sem, sohasem tudom pontosan, megegy az idő, a nap járásához igazodom. Tegnap eladtam azt a rózsaszínű atlaszruhám, amiben a „miniszter Trefort” bálján voltam.

Mindig így beszél róla Anna néni: miniszter Trefort, sohasem Trefort miniszter. Valamikor így hallotta, így szakta meg, bizonyosan námaul beszéltek otthon, ettől nem is fog már eltérni soha.

— Azt a gyönyörű atlaszruhát! És mennyit kapott érte? — Kétszáz ezer koronát. Ennek most el kell tartania legalább is két hétig. És el is fog tartani addig, mert most nem járok a Kuglerhez mindennap uszonánként, mint régen. Valamikor régen, amikor a háztartásunk hűdése 50.000 forint volt egy évre, most pedig 100.000 korona egy hétre. Akkor először ünni voltam, volt szemérmétem, nagy lakásom, a legjobb társaságba jártam. Talán fogsz még emlékezni, ugyan kis lányka voltál akkor, hogy egy választás alkalmával előjöttél hozzánk, mivel az uram

tekintélyes pártenber híreben állott, előjött hozzánk Kossuth Ferenc és Justh Gyula. Nagy ebédel adtam akkor és többször megfordult nálunk Esterházy Miklós gróf is.

— De Anna néni, hiszen 200.000 korona az semmi. Ha rendel 50 kő szentet és 50 kő fát, már több, mint 100.000 koronát kiadott. És fűtés nélkül nem lehet ebben a nagy hidegben. Valahogyan pázáról kellene gondoskodnia. Hiszen maga sok nyelven tud, Svájcban és Bajorországban járt iskolába, internátusban lakott és grófi barátai voltak, beszél folyékonyan németül, franciául, angolul, olaszul, tótul.

— Ugyan hagyj el, kedvesem. Nem vagyok én arra való. Valamelyik nap a szomszédasszony, akinek a kis fia künn van üdülni Angliában, arra kéri, hogy fordítsam le azt az angol levelet, amit a fideska nevelőszülő írtak. Elolvastam a levelet, meg is értettem, a tartalmát is elmondtam, csak lefordítani nem tudtam. Az idegim olyan ronsolt állapotban vannak, hogy nem találom meg a megfelelő szót, én nem tudok fordítani már.

— Hogy mondhatsz ilyent, Anna néni, hiszen nem olyan öreg még. Hány éves most?

— Miért kérdezed? Talán várod a halálomat, hogy örökölj tőlem valamit?

Szegény, drága jó Anna néni, sokszor elnézem ezt a Dunánál, hogy milyen fehér a hűtől. Csúdos, nyugodt, hideg, elnyagott. Senki sem törődik vele. Olyan, mint az én lakásom, ahol jégáblak helyett csak régi emlékek zárlanak. Fátalságról, szépségről, emberekről, boldogságról, gazdagságról. Nekem mind ebből nincs már semmim. Nekem nem lesz karácsonyom, sem meleg szobám, sem ünnepi kalács az asztalon. Mikor lesz már másék? Nem gyűlök kiámpni, mert drága a petróleum. Hiszen én még élni akarok. Jól és oleón és derisen. Oh, csak műljön el ez a borzalmas karácsony és jöjjön a meleg nyár, amikor szerelmes párok csómkáznak a holt Dunánál! Szemben tört fény és az élet vágya csillag...

Anna néni odadtál az ablakhoz, amin van még akkora üvegdarab, hogy ki lehet látni rajta, szemben a holt Dunánál és a rétre, oldalt a dohánygyára és a repülőgépgyára.

— Látd, kicsi, keddi újra Anna néni, sokszor elnézem ezt a Dunánál, hogy milyen fehér a hűtől. Csúdos, nyugodt, hideg, elnyagott. Senki sem törődik vele. Olyan, mint az én lakásom, ahol jégáblak helyett csak régi emlékek zárlanak. Fátalságról, szépségről, emberekről, boldogságról, gazdagságról. Nekem mind ebből nincs már semmim. Nekem nem lesz karácsonyom, sem meleg szobám, sem ünnepi kalács az asztalon. Mikor lesz már másék? Nem gyűlök kiámpni, mert drága a petróleum. Hiszen én még élni akarok. Jól és oleón és derisen. Oh, csak műljön el ez a borzalmas karácsony és jöjjön a meleg nyár, amikor szerelmes párok csómkáznak a holt Dunánál! Szemben tört fény és az élet vágya csillag...

Dr. Szentirmay Imréné.

Hölgyek jelszava:

Vásároljunk

KLEIN ANTAL

divatruházában

Király ucca 53.

LATTA?

Nyaktömdöm, ingeim, gallérsaim mi hiszavaim keszven? Hec orditakiraly, Ulloil ut 16 (Kalvin tért)

Házasság.

közvetlési ügyben méltóságosk bizalommal

Faragó Jenő

irodájához fordulni

Budapest, VIII., Népszínház ucca 16. sz.

Díjtalan felvilágosítás. Csejgőzletlen levelezés

Irodai órák: 9-6 óra, ünnepnapon 9-2 óra

A „POLGÁR” RÁDIÓJA

IIJ. Wlassics Gyula báró már missziót is talált azoknak a diákoknak, akik a numerus clausus folytán külföldön kénytelenek tanulni. Az államtitkár úr szerint ok foglalk majd lefordítani, a kormány megbízásából, a magyar írók műveit idegen nyelvekre. A diákok ezt a missziót bizonyára szívesen foglalk vállalni és így nosztrifikálni fogják a magyar írók munkáit külföldön, ha az ő dolgaikat titkon nem is akarják majd nosztrifikálni...

Kínos kérdések: Vajon Eckhardt Tibor olyankor is a folyosón hagyja-e a fókost, ha ping-pongozni megy zsidó platókat kasszójához?

Miért nem öltöztetik a faivédek Mussolinét — a numerus clausus vállalánál is?

Miért költi az erzségesnő, hogy Kéthly Anna megdőljen Kéthly Anna véleményét fejezte ki? Vajon Csontos Imréről is mindig Bethlen István gróf szót meg?

Íkár Zoltánhoz: Tudja-e már, hogy mi a fajvédelem?

Posta Sándor, a helyvárosi demokraták kitűnő vezére a Vigadóban újra kifényesítette világálmok pengéit. Hozzáérték szerint Posta Sándornak ez a legújabb dala is igazi Posta-munka volt...

Csók István megnyerte az aktiállítás nagydíjat. Hír szerint a Zrínyi-gárda ezt a kitüntetést nem fogja kirakathatni.

Három kiváló szobrászművész a héten kormányfőtanácsos lett. Eddig úgy tudtuk, hogy a kormány csak sohasem volt szüksége főtanácsra, hogy milyen formát mutasson?

Eckhardt Tibor emlékművére: Most légy fókos Domokos. Hódie mihi, cras Tibi. A fókosnak is két vége van...

Eckhardt Tibor, aki az Ebredők elnöke, azért késett le a nemzetgyűlés legutóbbi interpellációs üléséről, mert még — ebredni sem tudtunk időben.

Bethlen István gróf azt választotta Vasszonyinak, hogy az a fajelmélet, mely a numerus clausus törvényében le van fektetve, nem egyezik a kormány álláspontjával. Miféle törvény az mellyel még az a kormány sem ért egyet, amelyik — feuttartja?

Semmi kifogásunk az ellen, hogy a háború ellen nem szabad beszélni a parlamentben. A szőlőszabadságnak valóban még a parlamentben is kell bizonyos korlátjának lenni, ha az állam védelme megkívánja. De akkor véde meg a parlament önmagát is és ne lehessen a nemzetgyűlésen a diktatúrától sem beszélni, mert ez nemcsak az államot támadja alapjaiban, hanem megöli a parlamentet is. És ne beszéljen Klebelsberg bizonyos erők kirobbanásáról sem, mert az ilyen beszédekkel sokkal hatásosabban lehet a kirobbanandó „erőket” hátrítani, mint a legpacifistább beszédet a háborút — megakadályozni.

MAGYAR KRÁLYI 45-ik ÁLLAMSORSJÁTÉK

1 sorsjegy ára 20.000 korona, mellyel többszáz milliót nyerhet készpénzben!

Húzás december 30-án

8396 nyeremény és 1 jutalmat sorolnak ki

A nyeremények összege

1.100.000.000

azaz egymillió és százharminc ezer forint

1 sorsjegyre 2 nyeremény is eshet!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000.000

azaz ötszázmillió kor. készpénzben

A nyeremény 250 millió, a jutalmak 250 millió, azonkívül 50 millió, 20 millió, 10 millió, több millió és 1 millió stb. nyeremény készpénzben. A jövedelem közhatalmú és jövedelmekhez fog fordítani.

Sorsjegyek kaphatók

bank- és sorsjátéküzletekben, dohánypusztákban, postahivatalokban

Postai rendeléssel — a pénz előtér beküldés után — azonnal elküldi a Székesfehérvári m. kir. pénzügyigazgatóság Lotteosztálya. Budapest, IX.

Fővárm.

Hármas népszámlálás Budapesten

Kik jutnak be az új választói névjegyzékbe?

A székesfővárosi statisztikai hivatal számára az idén karácsony és ünnepnapok nem ünnep, hanem fokozott munkát fog jelenteni. Most — december hónap utolsó napjában és az ünnepnapok letelepülése — kell elvégezni a hármasszámlálást.

Eredékes most a rendes, évenként megismétlődő népszámlálás, azonkívül törvény rendeli el a választójogi szempontból szükséges összeírást is és végül össze fogják írni a budapesti munkanélkülieket.

A választójogi összeírás a megfelelő bizottságok elé kerül és

ez lesz alapja a legközelebbi választási körre az új választói névjegyzéknek.

Mindenkinek saját és fontos érdeke tehát, hogy választójogának megőrzésére vagy elnyerésére a szükséges teendőket most megtegye. De viszont mindenki érdeke, hogy ökövék helyét nem álló adatok bejegyzésétől, mert a törvény ezt három évig terjedhető fogházbüntetéssel sújtja.

Ami a harmadik összeírást,

a munkanélküliek összeírását

illeti, ez a második ilyen összeírás Magyarországon. Az első 1914-ben készült. Ferenczy Zoltán akkor még fővárosi szociálpolitikai előadó és Hefele György, a székesfővárosi statisztikai hivatali igazgatóhelyettes készítette. Azóta tizenegy esztendő telt el és ez a tizenegy esztendő aligha volt alkalmas ilyen munkát elvégzésére. A külföld nagy ügyet vet a munkanélküliek számának fontos megállapítására. Berben, Bazelen és Svájc több városában nyolc vagy még több összeírást végeztek. Az összeírások alapján csinálták meg a munkanélküliségi törvényt. Ugyanígy tett Németországban, Franciaországban, Angolországban is. Viszont nem így történt például Zürichben, Sanet Gallenben s a törvény csakugyan rosszul készült el.

Hogy az összeírás nálunk milyen célból készült, még nem tudni. Nem lehetetlen, hogy nálunk is egy

munkásbiztosítási törvényjavaslat előkészítője akar tenni.

Egyelőre azonban nem a kormány, nem az állam, csak a főváros rendeli el azt az összeírást. Így is fontos intézkedéseknek tartjuk, mert

Egy anya és egy pedagógus

(A Polgár tudósítójától.) Kedden este meghívót kaptam az Országos Közéleti Egyesület felolvasó ülésére. Elmentem az egyetem I. sz. Fizikai Intézetének nagy előadótermébe, az Esterházy utcába. Régebbi nem voltam tudományos előadásra és különösen régebbi nem ültem az iskola padjában. A táblán még ott voltak a délelőtti felrajzolt ábrák és képletek. A padoknál még érezni lehetett a melegességet. Talán délután is volt tanóra. A padosorok között megállították meg. Első pillanatra alig lehetett megállapítani a közönség összetételét, de feltűnően sok volt az asszony. Kik ezek az asszonyok? Bizonyára nem ugyanazok, akiket tantervezésekben, tantervtervezésben, korán lehet látni. Ezek nem viselnek buhót és konzervatív. Nem hordanak dekoltált ruhákat és bizonyára nem ismerik az összes pesti ptykát. De nem is hordanak papucsot, valószínűleg nem is dohányoznak és egészen biztosan nem feministák. A régi, rossz értelemben, úgy képelem, hogy ez csupa anya volt, akinek gyermeke van otthon, aki komolyan veszi a hivatását és tudja, hogy az anyaság tudománya sem az égből potyán az asszonyok fejebe és az anya szerepében a legveszedelmesebb a dilettantizmus. Jól esik végignézni ezen a közönségen, megpróbálni olvasni a szemében. Ez a közönség az, melyet leginkább lehet így együtt látni. Ez a közönség az, amelyet nem ismerünk és ezért van közöttük rossz véleményünk az emberekről.

Az est előadóját Kanizsai Dező siketnémántételei igazgató, akit Gerliczky Zsigmond egyetemi professzor konferált be. Az előadás tárgya: a beszéd higiénéje volt. Az előadó azal kezdte, hogy a beszéd-képesség az értelem kifejezése. Az értelem előadásnak különösen az a része keltett nagy hatást, mely egyes beszédhibákat a télek bántalmaira és a lelki élet zavaraira vezetett vissza. Az előadó gyakorlati tanácsokat adott a pedagógusoknak, hogy ne megfeleltetéssel tanítsanak és akkor kevesebb diák fog daganni az iskolában. Gazdag kísérleti anyagból is érdekes példákat hozott fel, melyekkel ezt az álláspontját meggyőzően illusztrálta. Nemcsak az ép testben van ép lélek — mondotta —, hanem a zavartalan lélek is egészséges testi megnyilvánulásokban jelentkezik.

A nagy tetszettel fogadott előadás után többen felszóltak. Egy anya és egy pedagógus vitába is szálltak. Valahogyan klobbant köztük az a régi elvétel, mely az anyai gyengédség és a tanári szigor között van. Végül Gerliczky professzor beszélt, aki — mint orvosnő — inkább volt hajlandó igazat adni

elvégre a kormányzatnak, akár az ország, akár a főváros igazgatásának tudnia kell a munka-nélküliek számát, amint az időről-időre változik, hullámzik.

A hármasszámlálás tíz napon kell elkészülnie és azon a fővárosnak ötszáz tisztviselője és tanítója fog dolgozni. A költségvetés mintegy három milliót koronát tesznek ki, ami a jövő évi költségvetés terhére megy.

A beérkező adatokat a statisztikai hivatal körülbelül három hónap alatt fogja feldolgozni s így a tavasszal megtudjuk pontosan és hitelesen, mennyi lakója van Budapestnek.

az anyának, a pedagógusnak pedig inkább azt az elégtételt, hogy — vannak kivételek is.

Kedves, intim volt az előadás hangulata. A hozzászólások közvetlenek voltak, közvetlen volt Gerliczky professzor is, aki előadás végén odaült a kísérleti asztalra kikészített könyvek mögé és kereskedőként megkezdte a rábeszélést, ajánlotta az egyesület felvételét, népszerű könyvet megvásárlására. Amint a komoly, tudós professzor ebben a szerepben figyelmet, eszembe jutottak a misztionáriusok. Ők igyekeznek így minden embernek imakönyvet nyomni a kezébe. A professzor az előadás látogatására is huzdította a közönséget és valóban, ezek az előadások hivatva is vannak arra, hogy minél szélesebb rétegekbe elterjedjenek az egészséges tudományok alapjai. Az egyesület október 6-tól május 23-ig huszonöt napig előadást rendez ebben a helyiségben, ezenkívül Budán és Kőbányán is tart előadás-ciklusokat.

A politikai népgyűlésektől és vitáktól visszhangzó közéletben csendesen, szorosan rejtőznek el ezek a komoly, kitűnő, népszerű előadások. Hamupipőke szerény sorsa az osztályzatról. Pedig érdemes és tanulságos meghallgatni őket. A hallgatónak nemcsak az ismeret bővülnek, hanem ezeknek az előadásoknak kedves, intim hangulatában az a jólcsész érzés is éltetheti, hogy vannak még emberek, akiket komoly kérdések is érdekelnek és akik gyermekek, tanítványok, embertársak egészségeért is hajlandók megtenekint egy-egy órát a hallgatásnak az iskolai padjában.

Vagyazz, jön a vonat!
VASÚT, MOZI, MÁRKIN ÉPÍTŐSZERKEZNYEK

Nagy, 11^h árjegyzék
10 000 korona

IV., Ferenciek tere 2/H
V., Földes u. 7 — Fés — Gy 52

Magyar Szilveszter

Isten vedd, te nyugod, rossz aggasztás
Te fájó, bús emlék, Isten vedd,
Égyedül állok magam életbened,
Nézek utánad, s nem felejtetek.

Követ állítok üdök letemre,
Vérből és könnyűkből rótt emlékkövet:
Mert nem lehet rótt bűnök hamvedere,
Hogy elfelejték fájó nevedet.

Jöttetek mind, hamis Messiasok
S nem szűnt, jó, nem szűnt emberek harca,
Míg számotokra újra sirt árok
Látom, aratok Antikrisztus arca.

Te, aki jössz, léged már nem köszöntünk...
Gyermekek nem rojt az üres akor,
M, kő a népek Golgotháján mentünk
Lelkünk a Városjátó valahol

Nines ember, Isten, boldog jószág ninesen
Nem foglalkoz meg az esedékes kez,
Lidércelő táncol utbércejtől kinoson,
Am van ki szűt, át hozzá hol vezet.

Togyó térded keresztük szakadatlan
Ha vágyunk partján nem nyitlik a tenger,
Pillanat pillanát sár szivatagban;
Míg megtaláljuk szűnyeg sárvé Ember!

Héhes Sándor.

Mire tanított a Lidó

(Egy politikus naplójából)

Irta: CSERGŐ HUGO

Akkoriban bizony nagyon rossz körben voltam. Valami politikai hajlékba kerültem, minden ellenem fordult és elvesztettem a fejemet. A feleségem végre felpakolt s meg sem állt velem a Lidó.

Gyönyörű október volt. A Lidó már üres, a hotel legnagyobb része zárva és pesti ismerősök senki. Először voltam akkor a Lidón. Első nap, ragyogó napfényes délután, minyáért a fürdőházba mentünk s pár perc múlva már buliztunk is a vízben.

Elsőző fürdőtém „Ákör” a tengerben. Úszal nem tudtam, de kötélt jelezte, hogy nem-űzők is meddig mehetnek ki a vízbe, elég messzire, vagy száz méternyire a parttól, egészen odáig, ahol két cölöp közé kötéltre, nyújtó, gyűrűhinta s egyéb tornaszerkezetek voltak felszerelve. Bajról, gondról megfeledkezve, vígan hóbólóztam a gyűrűhinta, sítettem magamat a nappal s alig akartam kimeenni, vissza a partra, ahol a feleségem csodáson beszélgetett a fürdősemmel.

— Na, milyen volt a tenger? — kérdezte az asszony.

— Ez tenger! — már nagyozásra is megjött a kedvem. — Nem is tenger: köpöcsözés...

A feleségem csendesen leintett:

— Nem szabad megérintni a tengeret.

Másnap délután megint kimentünk a partra, a fürdőházba. Melegen süttöt ugyan a nap, de a tenger erősen mozgott, hullámok eszaktak és fehér tajtékjuk morogva szűnt el a parti fövényen. Kevésen voltak bent a vízben s csakhamar a kőbe kapaszkodva bomlókandósztak és is, a feleségem pedig utatam szót, hogy ne menjek messzire, mert nagyon nyugtalan a tenger.

— Csak odás, ameddig tegnap, a nyújtóig, gyű-

rühintáig! — szóltam vissza és a kötélt mentén kapaskodtam előre.

Mennél kijebb jutottam, annál erősebben csapkodtak a hullámok és ami a parttól nézve, csak olyan szerény tarcójának látszott, bizony idekűnn, messzebb, már kiestt fölémes kezdett lenni.

— Ostobaság, — mondtam magamban, — tegnap is kimentem a gyűrűhinta s nyugodtan tudtam ott megállni, a melléig ért csak a víz.

De azért a kötélt el nem eresztettem és a kötélt mentén dolgoztam előre magamat a vízben, míg el nem jutottam odáig, ahol a két cölöp közé a tornaszerkezetek voltak. Ott aztán eleresztettem a kötélt, egy kis szurongat átúsztam és a tőle jó egy lépésnyire ága-kodó cölöphöz, mentem atnyálkahalom, hogy úgy mint tegnap, felkapaskodjam rajta a gyűrűhinta.

Ebben a pillanatban hatalmas hullám esapott át a fejemem, ledönt a nyálkahalom szorosabbra a cölöptől, s ígykeztem fölémes kapaszkodni rajta. Ám a cölöp valahogy olyan sikos volt, hogy úgy érezttem, mintha kúbb lejjebb esznék és nem fölébb jának rajta. Később újabb meg újabb s egyre vadabb hullámok esapott át a fejemem, s próbálkoztam a tenger vízeit, amit rudokolva nyeltem.

Réműtő érzés lüszított belém hirtelen. Vagy tévmenyire kinyúlított karomtól lögött a gyűrűhinta, de életem nem tudtam. Ugyanannapra fölém ott hóbólózt a esapkodó hullámok között a kötélt, amelyen idáig kapaszkodtam. Két lépés táv mindössze, — de ahogy letölő nyújtóztam a lábamat, talajt nem éreztem magam alatt. Ekkor nyílt belém a halálos dűbösöt a hullámok a két cölöp közé tegnap óta mélyebbre mostak a talajt s ami tegnap még nyugtalan tudtam itt megállni, úgyhogy a melléig ért csak a víz, na fenekeetlen mélység táftog alattam és ha eleresztettem a cölöptől, menthetlenül el kell váznom.

Későbbesett erővel nyálkahalom töhét szorosabbra karommal, lábammal a cölöptől és ráült pti-

S. O. S.

A fogyasztás válsága összeomlási fenyegeti az egész gazdasági életet

A kétvéges gazdasági krízis során elérkezünk immár oda, hogy az egész magyar gazdasági élet egyetlen részlete, hűrgő kiáltásba tör ki, a miként a süllyedő hajó, kénytelen lendüli az S. O. S. jelzést, a „save our souls”, a „mentessétek meg a lelkeinket!” vészkiáltást. A tengeren úszó hajók teljes közel szöktak sietni a vízvesztélybe jutott társuk megmentésére, mielőtt a rádióközvetítők az S. O. S. jelzést felfogja: vajon milyen hatalmak fognak a válságok válságába került magyar gazdasági élet segítségére sietni, amikor most ezer meg ezer iparos, kereskedő, vállalkozó sápkítja bele a hideg téli szélbe az S. O. S-t?

Talán a magyar kormány?

Avagy tán a külföld?

A magyar kormány kétségtelenül megvalósította a lehetetlent, amikor sikerült helyreállítania az államháztartás egyensúlyát. De ugyanezzel a művelettel lehetetlen helyzetbe hozta a magángazdaságot.

Igy és ezen az áron tán mégsem lett volna szabad szándéni az államháztartást.

Az operáció sikerült s a beteg: egyszerűen képtelen talpra állni. Hát ezt tán még maga a kormány se képzelte el így. Mégis csak azoknak lesz hat igazuk, akik fanyar képpel profétáltak, hogy mikorra a korona stabil lesz, senkinek se lesz elegendő belőle, s mikor az államháztartás rendbejön, a

magánháztartás muszáj fognak díszbérletet állítani a kapuknál, az éhség szobrák fogják elkeni a terméket, a tömegmentes existenciák fogják ablakai alatt a szörnyű természet szolgálatni.

Hát igen, mit számítanak, mit takargassuk: a kormány a számok kedvéért, az államháztartás aktív mérlegéért egyszerűen megfojtotta a magángazdaságot. Nem hiába statisztikus a mostani pénzügyminiszter, a holt számokért egyszerűen árba dobta az eleven valóságot. Az államkeretet sikerült megmentenie — legalább ideiglenesen —, s amit a keret magába foglal: egyszerűen oda van vetve a pusztulásnak. Különös festő, akinek a keret fontosabb, mint maga a festmény...

A karácsony előtti napok immár az egész elvár pörögében odátartják a világ elé a teljesen tönkment, vásárlóképességében katasztrofálisan lecsökkent magyar néposztályok tragédiáját. Itten csak egyetlen segítség lehetséges:

minden lehető eszközzel fokozni, emelni a tömegek felvevőképességét.

Az eljövendő hónapok csak ennek a jólében hozhatják meg a mindent elcsopó válság enyhülését. Még egy ilyen karácsony, és a kormány mához egy évre odálíthatja a Népezsévelés karácsonyját alá az egész megdermedt, összeeszt — szóval sikeresen agyonszánt magyar gazdasági életet.

Káldor Márton.

Hát mi is az a „destruktív“?

A postvidéki kir. törvényezék egy becsületesebb ügyben abba a helyzetbe került, hogy a „destruktív“ szóban az értelmével is foglalkozzon. A régi adomá szerint a bíróságok régebben csak akkor voltak zavartban, ha bizonyos száron szöktözéseket kellett megfigyelni és ezeket követően kellett meghallgatniuk arra, hogy ezekben a száron szöktözéseknél van-e becsületesebb vagy sem! A nehézség ezekben az esetekben az az, hogy az adomá szerint, maguk a szakértők sem tudták kelle magyar kifejezést találni, ami a száron szöktözésnek minden mellékértelmét és zamattát is megfelelően visszaadta volna. A postvidéki kir. törvényezék szerint a destruktív szó csak grammatikailag jelenti azt a tevékenységet, amely bizonyos vonatkozásban romboló hatást idéz elő, azonban „nemzeti szeszencsétlenségünk óta Magyarországon a destruktív kifejezésnek, a szó grammatikai értelmén túlmenően, értelmet tulajdonítottak. A közfelfogás a destruktív szóval bolygott meg az olyan tevékenységet, amely a múltban a nemzeti összetartás erejét elernyesztő hatásainál fogva közrejátszhatott Magyarországon összeomlásában”. Hát bizony ennel a meghatározással megint szükség volna egy olyan szakértőre, aki megmagyarázná, hogy a törvényezéknek ebben a definíciójában tulajdonképpen mi is az a — destruktív!

A Jutá magabizalommal a Magyar Kender. A Jutá és Kenderipar Rt. rendkívüli közgyűlésén javaslatot tesz a Magyar Kender- és Lenipar Rt.-gal, az utóbbinak beolvadása útján való egyesítésre. A Jutá- és Kenderipar Rt. 50.000 új részvény kibocsátásával alaptőkéjét fölemeli és az új részvényeket 1:3 arányában a Magyar Kender- és Lenipar részvényeinek kicserélésére fordítja. Az egyesülés a vállalatok budapesti, pestszécsi, szegedi és dunaföldvári gyári üzemében és vezetésében változatlan nem jelent. Az egyesült vállalatok Magyar Kender-, Len- és Jutapár Rt. cím alatt fogják tevékenységüket folytatni.

A játékvásárló államsorsajáték közkeletűségnek örvendő sorsjegye ismét kaphatók mindenütt az országban. Egy sorsjegy ára 20.000 korona. A jutalomban és főnyeremény együttesen 500 millió korona kasszában van, a belét 25.000-szerese. Ninos sorsjáték hazánkban, melynek a főnyeremény a belétől viszonyítva így nagy lenne. Ezen államsorsajátékban 8756 képzőművész van, több mint 1 milliórd ésszerében. A 45. államsorsajáték kiadását visszavonhatatlannul december 30-án a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya (Budapest, IX. Fővárműh.) tartja meg. A lottóosztály kíváncsi a díjtalanul és portmentesen küld játéktervet, a pénz előzetes beküldése után sorsjegyeket is. Aki ezen sorsjegyeket vásárolja, nemcsak reményt vezet és lehetőséget egy számottevő összeg elnyeréséhez, hanem jótékonyt is gyakorol.

Rimamurány-Salgótarján Vasmű Rt. igazgatója a részvénytársaság közgyűlésének indítványozza, hogy az idel 1924/5. üzletévre 5000 korona osztalékot állapítson meg, a társulat különböző jövedelmére 1 millárdot, közjótékonykasszi és közmunka célokra pedig 200 milliót szavazzon meg. A múlt üzletévi kedvezőtlen viszonyai az üzemek kihasználását csak kismértékben engedték meg és az osztalék megállapítását csak rendkívüli bevételek tették lehetővé. A július elsőjével megkezdett új üzletévi kedvezőben alakul. Az üzemek most teljesítőképességük 50-60%-ával dolgoznak. A társulat igazgatója egyidejűleg jóváhagyta az 1923 július 1-i pengőértékén föllállított megnyitási mérleget. A társulat vagyon 39,2 millió pengőtt tesz ki. A megnyitási mérleg az alapítást 19,6 millió pengőben és a tőketartalékot ugyanebben az összegben tünteti fel. A közgyűlés elé azaz a javaslatot lépnek, hogy minden 5 régi részvényt 1 új részvényre vonjanak össze és az új részvények névértékét 50 pengőben állapítsák meg.

BUDAPEST LATVANYOSSÁGA!

VÁGÓ VIKTOR

hölgyfodrász- és hajfestőspecialista

(VIII., Rákóczi út 57). Telefon 141-78.

megnagyobbított és ulonnan berendezett műterme

Gép- és vízondoláció. Hajfestés nappali világítás mellett.

Modern női hajvágás. Kosmetika. Külföldi állatszertaró olcsó árban. Az úrhölgyek, művésznők találkozhelye. Jelmezparókák kikölcsönzése.

Pillanatfelvétel az üzemek gazdálkodásából

Böngészünk az üzemellenőrzőbizottság jelentésében és bármennyire böngészünk, még mindig akad egy-egy érdekesebb megállapítás. Míngyárt a nagy általános kritikánál például a következőket olvassuk:

A tanács vezetése alatt álló üzemeknél maga a pénzügyes az, ahol a rendszertelenség teljes egészében bontakozik ki. Azok az üzemek ugyanis, amelyek közvetlen tanácsai vezetése alatt állnak, legnagyobb mértékben kötelesek bevételeiket a székesfőváros központi pénztárába beszolgáltatni és ugyancsak ott vehetik fel a kiadások fedezéséhez szükséges összegeket. Ezzel szemben megállapította az üzemvizsgálóbizottság, hogy egyes üzemek még pénzügyeseket sem szolgáltattak be a székesfővárosi pénztárhoz, hanem azokat a székesfőváros pénzügyi osztályának megkorúléásával, esetleg az illetékes ügyosztály hozzájárulásával, az üzem további kiépítésére beruházásuként, vagy forgótőkéként saját céljaira felhasználják, vagy pénzügyeseknél gyűmölösözöget elhelyezik; holott ugyanezekkor esetleg a főváros központi pénztára pénzhány követelésben a legnagyobb nehézségekkel küzd.

De ezt a rendszertelenséget ügyszólván rendszeresítette a székesfőváros, amennyiben több olyan közgyűlési, de még tanácsai határozat is van, amely felhatalmazza az illető üzemet, hogy felelőseget az üzem további kiépítésére felhasználhassa. Sőt még arra is van eset, hogy egyes üzem engedély nélkül fordította a maga felelőseget ilyen célokra. Ezt a gyakorlatot az üzemvizsgálóbizottság véleménye szerint sürgősen meg kellene szüntetni, mert így a székesfőváros saját jövedelmét felett sem rendelkezik és pénzügyi állandó bizonytalanságban vannak. Az ilyen rendelkezéseknek azután az a következménye, hogy egyes üzemek a székesfőváros pénzügyi osztályának a költségvetés összeállításához adatokat sem szolgáltatnak és így ezek az üzemek a székesfőváros költségvetéséből egyszerűen kihagyódnak.

Súlyos vádak ezek a tanács ellen, amelynek kötelessége a főváros vagyonának a helyes kezelése és irányítása, de egyben momenta a most már kötelező ismert törvényhatóságok bizottságának, mely az ilyen állapotokat természetesen a leg sürgetőbbben igyekszik majd orvosolni.

SOK PENGŐT

lakar meg és élvezetben lesz része, ha fényképrendelésnél bizalommal keresi fel **DISKAY** művészi fényképező műtermét Budapest, Rákóczi út 74 vagy a fiók-műtermét **MONA LISA** III, Zsigmond u. 36

Specialista menyasszonyi, gyermek- és csoportfelvételekben Fényképnagyítások olaj, akvarell és pasztell kivitelben!

Életnagyságú fénykép nagytársa papírkérettel együtt bármely kis fénykép után csak

270.000 K

Szavatolok a képek művészi kiviteléért!

Kedvezmény lapunk t. olvasóinak!

6288 szám

D. SZELVÉNY.

Ezen D. szelvény birtokosa **DISKAY** fényképező mesternél Budapest, VII. ker., Rákóczi út 74, vagy a fiók-műtermében **MONA LISA** III, Zsigmond ucca 36. sz.

30%

engedményt kap!

SZÍNHÁZ

Miénk az éjszaka

A Magyar Színház december 23-án mutatja be Henry Kistemaeckersnek Párizsban írt sikerrel látogatott *Miénk az éjszaka*-a színművét. A „Miénk az éjszaka” az utolsó éjszaka, melyet a darab hősnője még szerelmének társaságában akar tölteni. Az utolsó éjszákát pedig, mely pontot tesz a szerelmi történet végére, az a mérgező fejezőbe, melyet a hősnő maga iszalt fel és a felelőtlen megsemmisített. Csak a két pirulát fecskendezték elcrobba szerelmével a darab hősnője és ennek a mérgezőnek segítségével sikerül a férfi szerepét követni a halálba. De a pirulák csak morfiumpirulák voltak, mert a leány szíri barátja, aki forró szerelmevel kísérte a leány ájtát, már kicserélte a mérget morfiura. És a két

szerelmes felett fájó szívvel, de megbékélt lélekkel áll ott az öregedő férfi, megértve, hogy a fiataloknak van joguk az életre, a szerelme, a szép felebró-dásra a halálhozó álom helyett.

A Magyar Színház előadása méltó lesz a darab szépségeihez és irodalmi értékéhez. A leány szerepét Titkos Ilona gazdag művésze állítja a színpadra. A fiatal férfi alakja a vendégszereplő Törzs Jenő kezében fog élethű reliefet nyerni. Csontos Gyula hálás szerephez jut az öregedő, csendes és titkoszereplő barát alakjának megsemmisítésében. A rendezés mehez feladatát Tarnay Ernőre bízta a színház, aki már sokszor mutatta meg, hogy a legnehezebb feladatot is elbírja tudása és ízlése.

A Vígyszínház karácsonyi helo hozza a szezon nagy irodalmi és művészi eseményét. *Pirandello* „Hat szerep keres egy szerzőt” című világhírű színdarabjának bemutatását, amelyet szerdán este tartanak meg. A következő előadások pénteken, szombaton és vasárnap este lesznek. Déltúni előadások: *csütörtökön rendkívüli mérsékelt helyarákkal: A kedélyes lovasrendőr*. Pénteken: *Arco és darcok*. Szombaton: *Urlemberek*. Vasárnap: *A csirkéfogó*.

A Fővárosi Operettszínház karácsonyi hetét a legváltozatosabban állították össze. *Jushnij orosz Kék Madár-kabareje* kedden és szerdán este tartja utolsó előadásait. Csütörtökön szünet. Pénteken és szombaton este: *Miami*. Pénteken déltúni: *A nőtlapítány*. Szombaton déltúni: *A kedélyes lovasrendőr*. Vasárnap este: *A nőtlapítány*, déltúni pedig a *Miami* kerül szíre.

Longyel Meunghert új színműve döntő sikert aratott a *Belvárosi Színházban*. A nőtlapítány bemutatását, valamint további előadásait is nyitászini tapsok szakkadátlan sorával ünnepelte a táblás házak közönsége, mely minden felvonás után számtalanszor tapsolt a kámpák elő a világhírű illusztris szerzőt és a szereplőket. A meghatóan mely, de sok jelenetében egyben mulatságos új darabot főképpen előadásban vitték sikerre: a címszereben *Simonyi Mária*, továbbá *Mészáros Giza*, *Kürti Harcsányi Baló*.

Törzs Jenő első fellépése a Magyar Színházban. Törzs Jenő, a magyar színművészet illusztris büszkéje, december 23-án este a *Miénk az éjszaka* premijerén tér vissza feljuthatolai sikerrel színpadára. A Magyar Színház színpadán Törzs Jenő közén a színpadon, ahol a Sztáloket és a Peer Gynt játszott, fontos esemény az egész magyar színművészet számára. A *Miénk az éjszaka* jut, amelyben az ő művészi képzele teljes ragyogással érvényesülhet.

színházban. Rendes helyárák. Szenzációs, válogatott műsor.

A Kedélyes lovasrendőr. (Gyermekekladás a Vígyszínházban). A Vígyszínház az idén is kedveskedik a gyermekvilágnak tarka-barka látványosságú, énekekkel és táncokkal díszített gyermek-előadásokkal. Csütörtökön, december 24-én, déltúni három órákor kerül bemutatásra *Sarkadi Aladár* a címszerepben a *Kedélyes lovasrendőr*, Komor Gyula és *Stephanidesz Károly* bohózatos színdarabja. *Hajdu Eta*, *Szokolay Oly*, *Mészáros Poléti*, *Kürtly Sári*, *Kardos József*, *Labady Kálmán*, *Gyöze Lajos*, *Palaky Ferenc*, *Bárdi Odón*, *Perczel Oszkár* játsszák a főserepeket. *Bárdi Odón* rendező. A *Kedélyes lovasrendőr*-t, amelynek előadására ragyogó, új díszletek és fényes jelmezek készültek. *Rendkívüli mérsékelt helyárák*. A jegyeket már árusítják.

Hat szerep keres egy szerzőt. *Pirandello* színdarabját szerdán, a 23-án mutatja be a Vígyszínház. A Vígyszínháznak jótómán egész társulat játszik a világhírű udonságban. A közönségek egyik csoportja a *megirandó színdarab* szereplőit, a másik csoport: a *színtársulat* tagjait. A Hat szerep keres egy szerzőt nem oszlik szabályos felvonásokra, csak egészen egyseges. Kétszer szakad meg az előadás. Először akkor — amélkül, hogy a függőnyt lebecsátanak —, mikor a színgazgató a hat szerep személyiséteivel elvonul, hogy a megirandó színdarab vázlatát megsemmisítse s a társulat tagjai elhagyják a színpadot. Másodszor akkor, mikor a függőnyt a függőnyhúzó tövedésből lebecsátja. Az udonság második és harmadik előadását a két karácsonyi estén tartják meg.

Marikáról beszél egész Budapest! — *Gaál Franciska*val és *Somlayval* minden este a *Renaissance Színházban*.

Karácsonyi előadások a Vígyszínházban és a Fővárosi Operettszínházban. A Vígyszínházban a két karácsonyi ünnepe, valamint az azokra következő vasárnapon is, két-két előadást tartanak. A műsor így alakul: Csütörtökön d. u. *A kedélyes lovasrendőr*, este: *Nincs előadás*. Pénteken este: *Hat szerep keres egy szerzőt*, d. u.: *Arco és darcok*. Szombaton este: *Hat szerep keres egy szerzőt*, d. u.: *Urlemberek*. Vasárnap este: *Hat szerep keres egy szerzőt*, d. u.: *A csirkéfogó*.

Fővárosi Operettszínházban csütörtökön nincs előadás. A karácsonyi ünnepek játéklendje a következő: Pénteken este: *Miami*, d. u.: *A nőtlapítány*. Szombaton este: *Miami*, d. u.: *A kedélyes lovasrendőr*. Vasárnap este: *A nőtlapítány*, d. u.: *Miami*. Valamennyi előadás jegyeit már árusítják.

A Renaissance Színház karácsonya. Pénteken d. u.: *Nagyjúdijú lányok*, este: *Marika*. Szombaton d. u.: *Marika* (rendes helyárákkal), este: *Marika*. Vasárnap d. u.: *Ősi szerelmek*, este: *Marika*. Jegyek mátlól — elővételi díj nélkül — válthatók.

A Belvárosi Színház karácsonya. Pénteken d. u.: *Szerelmek és Halál játéka* (rendes helyárákkal), este: *Mária*. Szombaton d. u.: *Szerelmi* (mérsékelt helyárákkal), este: *Pántlila*. Vasárnap d. u.: *Szerelmek és Halál játéka* (rendes helyárákkal), este: *Mária*. Jegyek — elővételi díj nélkül — válthatók.

Tartós, meleg mint egy kátlán

Az „Ideál” pehelypaplan

Gyártja SÁNDOR (Ideál) paplangyár
IV. hármamayer Károly ucca 1 (Központi városháza)

LATTA?

Nyakkendőim, ingeim, gallérjaim
női harisnyáim, kesztyűim? Nehezt
uridivatkirály, Utóli ut 18 (Kálmán téren)

Schaumburg-Lippe

HERCEGI UDV. PINCE

Villány

Régi évjáratú

pezsgők és palackborok

Marika — a szezon nagy vijátékléske — minden este a Renaissance Színházban. (Gaál Franciska, Somlay.)

Kék madár — a világhírű orosz kabaré Jushnij igazgató vezetés alatt a Fővárosi Operett-

Nézzén a tükörbe,

hisz Ön kövér!

Használja a „VEGETIV FORTE” tablettát és oly karcsú lesz, mint a barátja. Bekebeli minőségben kapható:

„HUNNIA” gyógyszerár Budapest, Erzsébet körút 56

Egy doboz ára 21.000 korona

Orvosok ajánlják

LAURIN ÉS KLEMENT

Automobilok és autobusok

BUDAPEST, VI, Andrassy út 10

NÉZZE MEG

BUNDAIM

szenzációs occasioárait

RÓZSA SZÜCS

Váci ucca 6
(Krisóf tér sarok)

Legszébb Legjobb Legelőszébb

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

kárpitosáru, vas- és rézbútorgyára

Szűnyeg, pokróc, függöny, agy- és asztalterítők, gyermekkosci, nyugágyak, lámpák, életről- és kényelmi- emók és sátrak minden kivételben kaphatók

Gichner János

Budapest VII, Erzsébet körút 20

Nagy katalógust 4000 korona ellenében postán küldök

Csecsemőkelengye

Leánykaruha és

Játsszónadrágok

Schmidek Miksánál

Budapest VIII, Rákóczi út 13

Külföldi illatszerek és kozmetikai

BALASSA HUNGÁRIA
DROGÉRIA Budapest,
VIII, József körút 13

POLGÁRI SZERVEZKEZÉDÉS

Gáspár Fülöp a gazdasági élet csődjéről

Az állam milliárdokat akar keresni a gyermekvédelmen

A Központi Demokrata Körben szombaton este Gáspár Fülöp az általános közgazdasági viszonyokról tartott kiterjedő előadást. Rámutatott arra, hogy ma már nem csak a kereskedő és iparos társadalom éli a legsúlyosabb válság idejét, hanem az agrár társadalom is a tőkés szférába jutott. A válság okát véleménye szerint két irányban kell keresni. Az egyik irány: a kormány jelenlegi vámpolitikája, mely katasztrofálisan megnehezítette a mezőgazdasági termékeknek külföldön való értékesítését, míg a kereskedelem és ipar pangása következtében eldőlt az általános elcségyesedés a belső fogyasztás oly nagymértékű hanyatlással vonja maga után, melyet a mezőgazdaság — lévén az export lehetőségétől majdnem megfosztva — semmivel pótolni nem tud.

Az a helyzet, hogy a kereskedelem és ipar válságán keresztül elérkeztünk a mezőgazdaság válságához és annak a véleményének az kifejtését, hogy az agrártársadalomnak tudatára kell ébrednie létezőkének és az a kötelessége, hogy össze fogva a kereskedelem és ipar érdekében saját magát is megmentse. Sok összehasonlítást tett az előadó Budapest és Bécs viszonyait között, sajnos. Bécs javára. Végül felhívta a figyelmet arra, hogy a Vámsági tiszta nevetet el-
 zárva a városoknál határkérdés legyen az ön-
 zárva és tiszta gazdaságok kezeltének, minden blokkban megválasztott képviselő részére is szól az a figyel-
 meztetés, de forrának össze ök, az ellenpárt város-
 aival is és ha valaki, tartozzon bárhová, nem a
 legutolsó, legközvetlenebb lelkesedéssel szolgálja en-
 nek az elcségyesedett városnak ügyeit, kíméletlenül ki
 kell őt a közgyűlésről söpörni. Különben is a polgár-

ság is éber szemmel fogja figyelni a városbába mun-
 káját partállásra való különbséget nélkül.

Gáspár Fülöp nagy tömeggel fogadott előadása után dr. Csorna Kálmán arvaszéki úlnök tartott elő-
 adást a gyermekvédelemről. Párhuzamos volt a kül-
 földi modern és a mi gyermekvédelemünk között, ki-
 mutatva, utóbbinak hiányait. Várolja, kinek lenne
 feladata a gyermekvédelem. A társadalom és muni-
 cipiumok együtt működésének kell a gyermekvéde-
 lem kérdését megoldani, melyhez az állam támoga-
 tásával és ellenőrzéssel járul hozzá. Ismertetett az
 állami gyermekvédelem hiányosságait és a háború
 és forradalmak által okozott anyagi romlást. Az ál-
 lam ebből a szanalási törvény által hozott rendelkez-
 tésen keresztül kivétezőt ezek azonban sértik a
 törvényhatóságok anyagi érdekeit, mert az államnak
 300 milliórdárú került a betegdopálás, gyermekvéde-
 lem a háború előtt, melyért 274 milliórdárú követel a
 törvényhatóságoktól. Ebből az következik, hogy a
 menhelyeken gondozott körülbelül 6800 hadiárva
 nélkül, a multhoz viszonyítva az állam a tör-
 vényhatóságok gyermekvédelem címén 26-
 milliórdárú akar keresni, Budapest részéről ki-
 mutatja, hogy Budapesten a menhelyeken gon-
 dozott 3000 hadiárva, kivéve a gyermekvéde-
 lem a törvényhatóságok 35 milliórdárú nem ke-
 reül többé, ezzel szemben az állam ezen a címen 174
 milliórdárú követel. A megoldást abban látja, hogy a
 szűkebbrendeleket helyett a törvényhozás foglalkoz-
 zék letenve a kérdéssel és a méltányossá és a
 mult alapján a szakemberek és a törvényhatóságok
 meghallgatásával rendezze ezt a fontos égető kérdést.

vezetőségének és a kör tagjainak áldozatkészsége. Há-
 napokig tartó munka és agítási előző meg Vásonyi
 Vilmosa védnöksége, dr. Weiler Ernő elnök és
 Fülel Aladár ügy. elnök irányítása mellett a 23-
 nyórú ünnepélyt. Nem lankadó lelkesedéssel dolgoz-
 tak a hölgyek Tényi Lajosnéval, Schindler Miksa-
 val és Fülel Jánosával előzők hónapokon át. Egy
 nínél több ruhahemű gyűjten össze és minél több
 gyermek meakekilő meg a tél viszontagságától.
 Aron Deszós, Balassa Jozsefné, Balog Nándorné,
 Bogdán Jozsefné, Fekete Mihályné, dr. Fischer Je-
 zsefné, Fischer Jenőné, Freund Lászlóné, Gárdos Je-
 zsefné, Glück Sándorné, Grünbaum Alajosné, Kelen-
 Bárné, Lang Sándorné, Ligeti Pálné, Löwenberg Jé-
 zsefné, Nagy Sándorné, Novák Árpádné, Preisler
 Károlyné, Róth Sigrídné, Ungár Henrikné, Vile
 Aladárné és Fülel Miksa né fejlették ki még di-
 csendőre tevékenységeket az akció körül, melynek ered-
 ményre biszkek lehetnek miniszok, akik be-
 részt vettek. Az akcióban résztvevő hölgyek listéje
 tere hététen este társasáscsórát rendezett a vezetés-
 tere.

A Józsefvárosi (XIX.) Demokrata Körben est-
 törtézők este dr. Rócs Gyula tanár tartott tanulós-
 előadást a technika legújabb vívmányairól. Sor-
 ismertetett az utolsó évek technikai haladását,
 automobil fejlődését, a repülőgépek tökéletesedését és
 rádiót, a technika legújabb vívmányait. Az előad-
 nagy tömeggel fogadta a hallgatóságot. Szerdán a ki-
 valaszmagyára tartott ülést, melyen Bodnár Ernő a
 elnök-főtáskár ismertetette az új alapszabályokat.

Táblán Béla beszámolója Pesterházban. De-
 cember 13-án, vasárnap délelőtti tartott meg Fabián
 Béla nemzetgy. képviselő Pesterházban beszámolt
 jelt több ezer főnyi tüneg jelenlétben. A beszámó-
 képviselőn kívül megjelent Pakots József nemzetgy.
 képviselő is. Teszik Pál nyitotta meg, aki a me-
 lent képviselőket üdvözlötte, majd Fabián Béla tar-
 totta meg beszámolóját. Foglalkozott az ösztönöség-
 azzal a teljes hiányával, mely a kormány politikáját
 jellemzi és rámutatott azokra a jelenségekre, melyek
 a kormánypolitikának jobboldali való előrelátását hi-
 nyatják. Nagy alorcsból folyik itt — mondotta — a
 politika nagy alorcsból. Guntben a joggyógyászat
 darcában azt állítja a kultuszminiszter, hogy a nu-
 merus elarus nem a zsidóság ellen irányul, az itt-
 domi alorcsból — pedig a gyermekek éntitáskoz-
 köztimjében ninesenek azzal tisztában, hogy a
 Ébredő Magyarok Egyesülete politikai nagy társá-
 dalmi egyesület-e. Fabián Béla nagy lelkesedéssel fo-
 gadott beszámolóját után Pakots József beszélt. Töb-
 bék között a kultuszminiszter előtárszól foglalko-
 zott, mely most már egy jelent a fájvédó politik-
 kétségével. A reakció csapatai ából egyesültek ha-
 talmi céljok érdekében. Megint a politika az ár és
 az ország gazdasági helyzete háttérbe szorult a poli-
 tika harcok miatt. A politika jatkászere lett ismét a
 sordny kenyér, ami a embereknek meg megmarad-
 és ott tartunk, hogy B-listás tisztviselő lapátjára a
 havat a dermesztőn hideg éjszakában. Perekők jé-
 nepele a képviselőket beszédek után a gyűlés kén-
 szára, mely a gyűlés végén egyhangú bizalmat
 szavazott Fabián Bélának, a korlelt képviselőnek.

A Belső Ferencvárosi Demokrata Kör hely-
 bizottsága a Ferencváros és Monor szegény gyerme-
 keinek felruházására nagygyűlést tendeltant rendez-
 tezt vasárnap délután, mely jelentős összeget jút-
 tott a nemek elő. A hölgybizottság, Pakots Jé-
 zsefnével élén fardhatatlan agilitással gyűjtötte
 az adományokat és az ó. valamint Vadnay Olga
 alelnöknek, Ausch Deszó társelnök, Radányi György és
 Fajér Imre házagnok fáradságának köszönhető
 az akció megkapó eredménye.

A Turul-asztaltársaság vasárnap délután tar-
 totta meg az évi gyermekfelruházás ünnepélyét a
 Felső Erdőszoron a „Fekete bika” vendéglőben lévő
 helyiségben. Hatvan szegény teraszvárosi hadiárva
 kapott meleg téli ruházatot az asztaltársaság jó-
 vából, és hogy az öröm teljes legyen, izgatott be-
 várta a felruházás előtt a gyermekeket. Az ebéd
 után megkezdődött a felruházás, melyen megjelent
 feleségével együtt Vásonyi Vilmos is. Az egybe-
 gyűjtett közönséget Vásonyi Vilmosa, az asztaltársá-
 g színelőnkje üdvözölte, aki beszédben lezár-
 tozte, hogy az ajándékozott ruha nem alom szm-
 csak kölcsön akar lenni, amit azok, akik ka-
 tak, majd visszajuttathatnak, ha felülnek, és hasznos
 polgári lesznek az országunk számára, akiknek ak-
 kor lesz rá szükségük. Utána Houpi Samu beszélt,
 majd ő. és Kónesok Sándor kiosztották a ruhákat,
 tállakbátokat és cipőket. A gyermekek nevében
 Heller Annuska mondott köszönetet a nemesszívú
 emberbarátoknak.

Nagygyűlés. Budarokon. Nagysikora és igen
 látogatott egyttis nagygyűlést rendezett Budafokon
 vasárnap délután a demokrata és szocialista-
 demokrata párt. Budafok nagyközsg ugyanígy már ré-
 gebben kérelmezte a belügyminiszternél, hogy ren-
 dezett tanácsú városá alakulhasson át. Miután a
 kérelm, előrelátást kedvező elintézték fog nyorai,
 méris kezdetét vette a választási küzdelem, mely-
 nek első etapja vele a tegnapi nagygyűlés. A
 gyűlésen a demokratapárt részéről Fabián Béla
 nemzetgyűlési képviselő mutatott rá arra, mennyire
 szükséges a reakcióval szemben a demokratikus
 pártok összetartása. Rajta kívül Pósa Sándor dr.
 beszélt meg a demokrata és Malasits Géza a szocial-
 demokrata párt részéről.

Felolós szerkesztő: Dr. Hajdu Marcel

Felolós kiadó: Zsombor Géza

Kiadótulajdonos:
Dr. Hajdu Marcel.

Csemvezető: Puskás István.

DEMOKRATA NAPTÁR

December 23. szerda.

Ferencvárosi (Központi) Demokrata Kör. Társas-
 vacsora (8).

December 24. csütörtök.

Belvárosi Demokrata Kör. Társasvacsora (8).

December 31. csütörtök.

Az összes demokrata körökben: Szilveszteri ma-
 talaság.

Mi ujság a pártkörökben?

— A Légrányos-Kelenföldi Polgári Kör tiszt-
 útjto rendes közgyűlése 1926 január hó 3-án, vasár-
 nap, délelőtt 10 órákor lesz.

— A Belvárosi Demokrata Párt csütörtök esti
 társasvacsoráján meleg ünnepségen részesítette el-
 nököt, Pósa Sándor dr.-t. Osler d.án kardvivobágnak
 felett aratot győzelme alakimából. Deutsch Mór
 társelnök megnyitja szavai után Simonyi Simon dr.
 főtáskár méltatta Pósa Sándort mint politikust és
 mint sportembert. A sportot művészetté fejlesztette,
 a politikába pedig beleadta egész lelkét. Ezért szeret-
 ki tölve. Egész férfi, aki sohasem csinál meg valami-
 tét. Fekérári Sándor dr. a szocialdemokrata,
 dr. Melha Arneud pedig a Kossuth-párt nevében ü-
 dvözölte Pósa Sándort, aki meghatottan mondott kö-
 szönetet a jóleső ünnepséért és kijelentette, hogy hi-
 melyi ragaszkodásból új erőt merített a küzdelemhez,
 melyben teljes erejével akarja kivenni a részét to-
 vábára is, a küzdelemhez, mely Budapest és rajta ke-
 reztül az ország jobb jövőjéért folyik.

— A Belső Ferencvárosi Demokrata Kör alap-
 szavazásának jóváhagyása folytan vasárnap délelőtt
 tartotta tisztújító közgyűlést. Pakots József nem-
 zetgy. képviselő elnöki megnyitja után Lendvai
 Andor dr. mutatott rá főtáskári jelentésében arra a
 szükségességre, mely az új kör néhány hónappal
 ezelőtt életre hívta. A Ferencvárosi belső része ne-
 volt messzevezve a demokratikus eszme számára és a
 kör felállításának máris az a hatalmas eredmény
 mutatkozott, hogy ótszáz tagjával új hatalmas tábor
 szerzett a demokrata eszmehez és ez a tábor napról-
 napra növekedik. Ezután megválasztották az új tisz-
 tiskart. Elnök lett Pakots József nemzetgy. képviselő,
 ügy. elnök Pusztay Károly, társelnökök Ausch De-
 zó, Darvas Gyula, Karcsy Vilmos, Kardos Jenő,
 dr. Keóhó Boldizsár. Lufács Lajos, főtáskár dr.
 Lendvai Andor, alelnökök Braun Dávid, Bogner Deszó,
 dr. Faragó László, dr. Pölöp Gyula, dr. Heimann
 Béla, Molnár Ferenc, Rósa Márton, Somogyi Béla,
 Szűcs József, Szpitköv Jenő, Szilasi Gyula, Vadnay
 Olga, Utkár Vadász Jenő, ügyezsek dr. Neuwelt Sándor,
 dr. Polczauer Rezső, pénztárnok Kardos Jenő,
 házagnok Radányi György, Fajér Imre. A választás
 eredményének kihirdetése után az új vezetőség
 nevében Pakots József mondott köszönetet a megnyil-
 vánsolt bizalomért. Főként a polgárság és munkásság,
 a dolgozók együttműködésének szükségességét han-
 szaltta. A nagy tömeggel fogadott beszéd után
 Pusztay Károly telt hivatalos a demokrata mellett,

maid Karcsy Vilmos társelnök hírtosította a tago-
 kat, hogy egész erővel a kör fejlesztésén fog dol-
 gozni. Az új tisztiskart tiszteletre január 6-án társas-
 vacsorát rendeznek, amelyen a párt vezére, Vásonyi
 Vilmos is megjelenik.

— A Lipótvárosi Demokrata Párt Falk Miksa
 ucs 1. szán alatti gyűnyörő új helyisége teljesen el-
 készült és a kör ideig szilveszteri mulatságát már itt
 tartja meg. Az új helyisége hivatalos felavatása janu-
 ár első felében lesz, amikor Pakots József az alká-
 lomra írt prólóját a Nemzeti Színház egyik kiváló
 művésze fogja elszavalni, majd Vásonyi Vilmos és
 Gál Jenő dr. tartják meg avató beszédeiket. A kör-
 helyisége felavatásán részt vesz a párt valamennyi
 fővárosi köre és szervezete.

— Az Erzsébetvárosi (XIV.) Demokrata Kör meg-
 ható ünnepély keretében ruházott fel vasárnap dé-
 lelőtt 150 szegény gyermeket. Szépén terített, finom
 enivalékkal roskadásig felt asztalok jóleső képe
 várta a gyermekeket. A kör hálgatagjai pillan-
 atok alatt öltöztették át az apróságokat tetőtől talpig
 a vadonutól, mirték után készített, elegáns ruhák-
 kékh, úgyhogy az asztalok mellett csupa jólátott
 gyermek foglalt helyet, a körbe érkezett tépett,
 vekony, foltozott ruháskáján apróságok helyén. Mi-
 közben a gyermekek jóízűen fogyasztották az aján-
 dék-azonut, kezdetét vette az emekedett hangulatu
 ünnepély. Először Lányi Géza dr. főtáskár üdvö-
 zölte a megjelent vendégeket és köszönetet mondott
 mindazoknak, akiknek ügybuzalmuk és áldozat-
 késsége a felruházás akció gyonyorú sikerét er-
 ményezte. Különösen Hantos Zsigmond, Hantos Mór
 házagny, Seidner Lipót, Weisz Emil, Hartmann
 Rezső, Weisz Ödön, Heimler Imre, Weisz Ernő,
 Sándor József, Hóds Sándor, Freund Deszó, Bond
 Géza érdemeit méltatta meleg szavakkal. Magyar
 Miklós elnök mutatott rá ezután arra, hogy a szeg-
 nyiséggyűjtő tulajdonképpen nem jószívú polgárok, ha-
 nem az állam feladatai közé tartozna, sajnos azon-
 ban az államnak sok elkorúható kiadás számára
 akad pénze, a szegény gyermekek, a jövő generáció
 számára így tiszteletlén keres jut. Jelenlét, hogy az
 ily jótékony akciók színhelyé mindig az u. n. bold-
 oldali pártok helyiségei, azt még nem láttuk, hogy a
 jobboldali szélsőségek eleget tettek volna a jóté-
 konszág evangélium feladatának, az igazi krisztusi
 tanításnak. Az ó tevékenységük más irányban nyil-
 vánt meg. — De nem kell szegyenkednünk —
 mondotta a gyermekeknek — azért, mert itt aján-
 dékot, szívesen adott ajándékot kaptatok, a mi sze-
 meinkben azért egyenrangúak vagytok a legelőke-
 lőbb, legzsdagabb főúri gyermekekkel. Ha nektek
 talán az szegénység nem engedi meg azt, hogy úgy
 tanulhassatok járjatok az iskolák mint azok, és
 sem hátrány a szánatokra, mert ezzel hamarabb
 kerültek ki az élet harcába és már edzett, késs
 emberek lesztek, amikor azok kikerülve a szűli
 gymásból, értelmetlenül és vértelenül állnak az
 élet valósalágát szemben. Adjon ez az élet nek-
 tek derűt és napfényt utakat, boldogságot és meg-
 elégedést. Magyar Miklós nagyatlatos beszéde után
 egyik gyermek mondott halas köszönetet a jótékony
 akció vezetőknek és ezzel a megható akciórdal ért
 véget az ünnepély.

A Józsefvárosi (XVII.) Demokrata Kör szerdán
 tartotta gyermekfelruházás ünnepélyét. Száz apró
 gyermek örömtelen szívből szavazta be a kör he-
 lyiségét, akiket tetőtől talpig felruházott az akció

r.-t, kőforgógépin, Rökk Szilárd uca 8.